

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 01557

LIDER

N. B. Minkoff

*Permanent preservation of this book was made possible
by Lawrence & Yvette Gralla
in honor of
the Glickenstein & Gralla Families*

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

לעוואנט פראס

הנ-טטע סטן נו יאורים

ג. ב. מינקאו

א. נפ. כהנמן
הנ. מדען,
ס. נ. מ. ק. ו. ס.

1938, 23. ג. ג.

ליידער

פארלאג "אונזיד"

נוו יארס

.1924

Copyright, 1924
N. B. MINKOFF
New York, N. Y.

אינחהאלט:

7	אין אוננט
8	פאר מיר . . .
10	דער לעצטער דוייטער
12	קונעט
14	אונזער קיניג יעוזט
16	נאווו
17	מייניע הענט
18	הערבטט
20	ווארטנדיך
22	לעבן
24	לאנדשאפט
25	מויס זיך
26	איך וואלט גראזוווית
27	טאנגא
28	די דאמע, וואם שווינט
30	פֿאָגָאָדָא
31	או מיין הוו
32	NOVEMBRE APPROCHE
34	בערטען
36	שטיילע מענער
37	דער שטומער
38	דאם געוווין פון דיוינער פֿאָרְנוֹנְפַּט
45	שיילפֿלאָזע נעכט
46	דאם געוווין פון ווינטערלְאָנד
47	צום וויאטן, וויסן האָר
48	דער ווֹאָבּוֹנָג
49	צוריק
50	דער לעצטער זיך פון אונזער אלטן קרייגער
53	אלילוּן בִּין אֵיך . . . (סָגְנָעַטָּן-דָּרָאַנָּן)
71	צו דער וואם נענט . . . (וּוְלָאָגָעַלְוּן)

ביכער-זאָמְלָנוֹג
 פון דִּיר מֶ. כְּמַעֲלֵנִיצְקִי עַת

אין אוונט

דו ביסט ווי דער הייל פֿאַרְשָׁלָאַסּוֹן.
פֿאַרְנְּגָעָמָעָן דִּיךְ קָעָן אֵיךְ נִיט.

גייען די שאען צו דיַר
אוֹן מִיר וּוּרְטָאַלְצָן לְעֶרְעֶר
טַיִּין לְעַבְּן.

עם קומען אוֹן גִּיעָן פֿאַרְכָּיִי מִיר
פֿוֹרְעָם פָּוָן לְאַנְגָּשָׂוִין גַּעַשְׁטָאַרְבָּעָנָעָן,
אוֹן בְּרַעֲנָגָעָן דָּאַם שְׁמַרְאַלְזָן פָּוָן דִּיר.

אֵיךְ בְּאַגְּעָרְדִּין גַּעַמְעָלְפָוָן אַ מעַנְשָׂן,
אֵיךְ וּוַיְלָדִיךְ פֿאַרְנְּגָעָמָעָן.

גְּרוֹי אִיז גַּעֲזָאָרְן מִין חָאָרְץ.
אוֹוָף מִיְּנָעָן פִּינְגָּעָרְשָׁלָאַפְּטָדָעָר טַוִּיט.

פֿאָרּ מִיר . . .

פֿאָרּ מִיר הַאָסְטּוֹ גַעֲזָנְדָן מַאֲרְגָּן-גֶּרְיָן,
פֿאָרּ מִיר הַאָסְטּוֹ צַעֲוֹאָרְפֵּן מַאֲטָעּ קַוְּפָעָרּ-פָּאָסֵן אָונְטָעּ
מִינְעָ טְרִיטָם,
אָ בְּרִיטָעּ וּוּגּ צַעֲוֹאָקָסְטּ זִיךְ שְׁטְרָאָלְנְדִיקּ צָום הַימָּלָ
אוֹן בַּיְ דַּי זְיוֹתָן וּוַיְיָנָעּ פְּרִידִיקּ פָּעַלְדָּעּ, גַּאֲרָנְדִיקּ נָאָךְ
שְׁנִיתָם.

עַם וּוּלְן וּוּרְן פְּרִיְ דָּעָרּ זַאנְגּ, דָּעָרּ מְעֻנְשָׂ, דָּעָרּ בּוּם,
אוֹן אַלְץּ וּוּטּ צִיעָן אַוְיפְּן בְּרִיטָן וּוּגּ צָוְ דִּירּ,
אַלְץּ וּוּטּ וּוּגּן זִיךְ אַרְוּם דִּין לִיכְטָ מִיטּ גַּאֲרָנְדִיקּ שְׁוּם,
אוֹן אַוְיפְּגָיִן וּוּטּ יְעַדְעָ זַעְלָ פָּוּן דִּינָם אַ רְיָרּ.

אַן אַלְטּ פְּאָרְלָאָזּוֹן הוּוֹי — גַּעֲבְּלִיבְּן אַיְזּ בַּיְם זְיוֹתָ פָּוּן אַלְעָ
וּוּגְן,
קִיְינְעָרּ הַאָטּ נִיטּ אַוְמְגָעְקָעְרָטּ זְיוֹן הַאָרְץ אַן יְעַדְעָרּ הַאָטּ
גַּעֲהָעָרָטּ אַיְרָ רְופּ,
אוֹן סְ'חָאָטּ דָּעָרּ בְּרִיטָעּ שְׁטְרָאָלְנְדִיקּעּ וּוּגּ גַּעֲשְׁמִיכְלָטּ
בִּיטְעָרּ
אוֹיְףּ דָּעָם פְּאָרְיִינְזָאָמְטָן אוֹן כַּאֲרָעוּוֹדִיקּוֹן הוּוֹי.

פָּזְ מַיִן לַיְיכְטַנְדִּיקָן, לְאַנְגְּ-גַעֲגָרֶטָּן שְׁלִיאָךְ בֵּין אַיךְ אַרְגָּפֶן,
אוֹן בֵּין אַוּוֹק דָּרָךְ וּוַיְלָדָעַ גְּרָאָזָן, וּוְאַלְדָּא אָנוֹ פָּעָלָד אָנוֹ
שִׁימְלָעְנְדִּיק וּוְאַמְּפָר.

אַלְטָ אָנוֹ הַאַלְבָּ-צַעְפָּאָלָן אַיְוָן גַּעֲוָעָן דָּאָס הָוִיָּה, אָנוֹ דָּו בִּיסְטָ
שְׁוּאָרִיךְ גַּעֲוָעָן,

נָאָר טַוִּיטָלָאָךְ שִׁיְינָ אָנוֹ רַיְיכְנָד, וּוּי אַ טַוְנְקְלְדִּיקָעַ זָוָן.

אַ שְׁוּעָרָעָר כּוַיְשָׁעָד אַיְוָן בִּים אַוְנָטָ צַוְּגַעַפָּאָלָן,
עַם הַאָטָדִי אַלְטָעָ כּוֹרְוָעָ אַנְגָּעָהוִיבָן שְׁטָרָאָלָן,
אַיךְ הַאָבָב זַיְדָ פְּלוֹצִים אַוִּיפָּ מַיִן פְּרִיעָרְדִּיקָן וּוּגְ גַּעֲפָנוּגָן,
אוֹסְגָּעָלָאָשָׁן אַיְוָן דָּעָרָ וּוּגְ גַּעֲוָעָן
אוֹן זַיְלָבָעָר הַאָטָדָם פִּינְסְטָעָרְנִישָׁ גַּעֲגָסָן אַיְן מַיִן זָעָל.

דער לעצטער רײיטער

באים ראנד פון אוננט-ערד
דוט אוים דער לעצטער רײיטער אויפֿ זיין מידן פערד —
די לעצטע רעהם פאָר זיין טויט.
אַ בלוייער רײיטער קעגּן טונקל-רויט,
און אלטיער רײיטער קעגּן שווארץן רויט,
קעגּן שווארץ,
קעגּן טויט.

דער לעצטער שווערד
לייגט טויט אויפֿ דער קילער ערְד.
מיין דווייער האָט דעם גאנצּן גאנֶגּ צעשטערט.
מיין ווילִין ווועט אויפֿסנִי אַיצְט בּוּעָן
און אַנדער ווועלְט.

עם ווועלְן היינט נאָךְ רַאֲשִׁיקָע גַּעוֹוִים עַרְסָם מֵיט פּוֹלָע בּוֹסְטָן
פרישָׁן קוּיעָד
אַראָפְּשָׁוּעָנְקָעָן ווַיְלָדָע הַאֲרָדָעָם שְׂטָעָט מֵיט מִירִיאָזָן
שְׂקָלָאָפָּן,
אלָע בּוֹרְמַעְנְדִיקָע שִׁיפָּן, אלָע ווַיְגַעְדִּיקָע ווַיְלַדְעַר-מַאֲסָטָן,
אלָע לְאַסְטָן פּוֹן דער ערְד.

הוינט נאך שלים איך בונד מיט לעמבערט, שעפם מיט לייב
און קאלב
מייט הערשער, שקלאָפ און הימל.

וועייט איז שוין דער ראנד פון אוונט-ערד.
וועייטער נאך דאס פינטען-ערניש, וואָס האָט דעם טוית
געבערט.
עם גויט שוין אויפ א שאָטן-רייטער אויפ זיין אלטן פערד
קעגן פינטען-ערניש,
קעגן שוואָרץ,
קעגן טוית.

ק נ ע ב ט

איבער מײַן לֻעָבָן גִּיטַּת אֹוֶפֶּ אֲבָרָצָּה.
עם שְׁרֵיְעַן מִיטַּסְּרִיףָעָם דַּיְ גְּרוֹנְטָן פָּוּן בְּלוֹטִיקָעָר עַרְדָּ,
אוֹן דָּו רַוְסְטָט אַטְוָנְקָעָלָן שְׂוּוִיגָּן
אוֹן שְׁטִילְקִיּוֹתָ פָּוּן דַּעֲמָעָרְנוֹגָם וּוַינְקָלָעָן.

גַּעֲקוּמָעָן בֵּין אַיךְ מִיטָּן מִזְרָאָךְ,
אוֹן אַלְיוֹן בֵּין אַיךְ שְׁקָלָאָךְ.
עם לְאָדָן מִיךְ אָן מִינָּעָ טָעַג מִיטַּ בְּאָגָעָרָן צָו דֵירָ.
אַיךְ טְרָאָגָ דֵיר נִיטַּ-דְּרוּיְסָטָעָ אָן וּוַיְפָוָלָעָ סְוִידָעָם,
אוֹן בֵּי דִינָעָ זְוִימָעָן,
גַּעֲפִינְסָטוֹ מִיךְ אַ פִּינְסָטָעָרָן.

וּוְאָס אַיְוּ מִיר דָּאָס לֻעָבָן אָן מִין פִּינְסָטָעָרָעָר נַאֲכָטָמָ,
אָן וּוּלָעָן דִּיךְ צָעַרְטָלָעָן מִיטַּ כּוֹיְשָׁעָד ?
אַיךְ פַּילְ דִּיךְ צָוְמָאָל אַיְן מִין גָּוָף,
עַס בְּרָעַנְטָ אַיְן מִיר זָוֶג אַיבָּעָר דִּין קִילְנָדָן סָאָד
אוֹן כְּבָרְיִינְגָ דֵיר שְׁטָילְ צָוְרִיקָ מִין רַוִּיבָ,
אַיךְ בֵּין אַ קְנָעָכָט אַיְן דָעַר אַרְיְמָסָטָעָר גָּאָם
אוֹן טְוִיטָ אַיזְ מִיר לִיבָּעָר פָּוּן לֻעָבָן,
עַס הַאֲבָן מִיךְ סְרִיְפָעָם גַּעֲנָאָרָטָמָ,
אוֹן פְּרָעָמְדָעָ מַיְלָכָאָמָעָם גַּעֲרוּבָטָמָ מִיר מִין טְוּוּטָ,

— קלײַיב איך אין קנעכטשאָפֿט דעם שיין פּון דיין וועז
און בראנזענע שפִּיזן פּון נאכטלאָכְּבָּר זוּ.
איך טראָג צוֹ דיר שוואָרץ-הייסֶן פִּיעָר,
צָאָרָטְקִיּוֹת פּון טוּיט.
לעַבְנָן דעם רָצָנָד פּון מֵיַּן אַיְינְגָּנָּעָם לְאַנְד,
געַפְּינְסָטוֹ מַירְך אַ פִּינְסְטָעָרָן.

אנזוער קיניג יעוזס

דו פרייד פון זוירדייקער נעקאמען,
דו טרייסט, זואם יעדער גרייט פאר זיך זיין שטראָט.
הײַנט איזו דער גרויזאָמער קיניג שווין טויט.
עם שווייגן אלע פֿיליגל הילפֿלאָז אָויף דער ערְד
און שטיָל, פֿאָרבּאָרגּן טְרִינְקֶט זיך פֿרְיִיד אֵין יָאָמְעָן לְיכְטָן.
דער קיניג שלאָפט אֵין טְוּנְקְלִיקְיִיט,
עם שלאָפּן שטיָעְנְדִּיקָע, שטְאָלְעַץ היְתָעָר אָרוּם אַים.
דער הוֹפְּ-נָאָר פּוֹל מִיט וּאָרְיוּמָעָר נֻקָּאָמָע וּוְאָכָט בַּיּוֹם
קִינְגָּם פִּים.

דו גְּרוּיְסָע טְרִיאִיסְט, דו נָאָר,
דיַיַּן הָאנְט אֵיז דָאָך נִיט דִּינְעָן,
דיַיַּן הָאָרֶץ אֵיז מִינְמָן,
דער קִינְגָּ אֵיז קִיְּן קִינְגָּ נִיט גְּעוּוֹן,
איַן, דער נָאָר, חָאָב אָוִינְגְּעַטְרָאָכְט דַּעַם טְרָאָן פֿאָר אַים.
איַינְגְּעַצְמָטָע הַיּוֹן, פֿאָרְדָּאָס אֵין טְרִינְקְנְדִּיקְיִיט צָאָר,
לאָנְגָּע, לאָנְגָּע שָׁאָעָן פּוֹן גְּלִיקְעַלְיקָן גְּעוּוֹיָן,
טוֹנְקְלִ-חִימָע כּוֹאָלְיָעָם, וּזְאָם אַנְטְּפָלְעָקָן בְּיוּוֹ אֵין סְכָאָר
אוֹן זַיַּן.

ביִתְאָגָּ אָנְגָּר פֿאָר עַסְן אֵין אָכְבָּעָט.
אָונְטְּעַטְּעַנְיִק אָוִיסְוּיְצְלָעָן דַּעַם לְעַצְטָן טְרָאָפּן אָמוֹוִירְדִּיקָן
קִנְעַכְתָּן.

אין בלוי-נאכט-שאען גלייכט דאס פינסטערניש מיין מאסקע
גרוייזם אוים.

אין בלוי-נאכט שאען רוף איד דיך, מיין קיניג,
און ווק דיין מערדער-הארץ
און בעט טרייסט און ראמבים
און מלך פֿלְעָגָט דִּין גַּלְעָכָטָעָר שְׁפָאָסִיק וּוּיְינָעָן.
געבענטשט זויט, הויכע, בלוייע נעכט,
אייר טראפען צו דעם קיניגס טראן,
און דו, דו וויאסער שייס אוייפ מיין צעהעפנט מוליל.
און ס'האט דער נאָר און אלע שטאלצע היטער
געזען ווי שרײַצִים קרייצִיקן דעם קיניג,
וויי זיין שאָטָן האָט זיך מאיעסטעטיש אוייפ זיין טראן
געזעצט
און אקטיאריש-זווידיק אין אָ דערנער-קראנץ פֿאָרגָאנָגָעָן.
דו גליק פֿון שְׁפָאָסִים,
דו גליק פֿון בִּיטָּעָן און גְּרוּיָעָן, דעםערדייקן לאָנגָנוּוֹיָל.

ג א וו י

איבער זיין קאָפ
האָט זיך אַלְזֹ געטָן אַסְטָאיַע פִּיגֶל.
זיין האָרֶץ אַיְזָ אַוְיף אַרְעֵן אַפְּגָנָעַשְׁטָעלַט,
און פְּלָאַקְעָרט מִיט פִּיעַר פֿוֹן נְעוֹנוֹעַ.
בְּלִינְדָּעּ הַאֲכָנָן מִיט דֻּרְשְׁטוֹוִינְטָן שְׁרָעָק
דָּאָם לִיבְטָ דָּעַרְזָעּ,
געַפְּאַלְעָנָעּ אַוְן קְרָאנְקָע
היַבְּן זִיךְ אַיְן גְּלוּבוֹן,
און קִינְדָּעּ לְאַכְּנָן הִילְבָּיק.
מִיט אַיְימָעּ האָט אַן אַלְטָעָר אַפְּגָנָעַלְעַכְתָּעָר גּוֹאָר
געַפְּלָאַפְּלָט צֹ זִין זָוּן —
„זָעּ זָעּ, דָּעַר נְאוֹוי גִּיְּמָט ...
דוֹ זְעַמְּט ?
אַ לִיכְטָ-קְוֹאָלֶל שְׁלָאַגְּנָט
פֿוֹן זִין פִּיעַרְדִּיק האָרֶץ,
עַם האָט נָאָך קִיְּנָעָר נִיט בָּאַרְיוֹת דָּעַם חִימָל
מִיט זִין קָאָפּ, וּוּ עָר,
און פְּלִיעָן אַיבָּעָר אִים קָעָן קִיְּנָעָר.

עַם האָט אַסְטָאיַע פִּיגֶל
זִיךְ אַלְזֹ גַּעַטָּן אַיבָּעָר זִין קָאָפּ
און עָר — אַ בְּלִינְדָּעּ
גִּיְּמָט דָּעַר פִּינְסְטָעָרְנִישְׁ אַנְטָקָעָן
פָּאַרְיוֹים אַוְן שְׁטוֹם.

מיינע הענט

... אט זוינען מיינע הענט

און אט בין איך אליאן.

פאר אלע זינד,

פאר אלץ —

אט זוינען מיינע הענט.

אין מיינע שארפע פלייצעם

טראנג איך אלע זינד פון מיינע זידעט.

אין מײַן בוינערדיڪער ברומט

האָב איך פֿאָרְקִנִּיפֿט

די זינד פון די קומענדיקע דוירעט.

מיינע בלוטן האָב איך אַריינגעבעיטשט אין מיינע הענט.

אט זוינען זוי.

אט האָב איך געעפֿנט זוי פֿאָר דִּיר

און צָאַל פֿאָר זִיךְ,

און צָאַל פֿאָר דִּיר,

און צָאַל פֿאָר אלעמען,

און צָאַל — — —

און צָאַל — — —

ה ע ר ב ס ט

אונטער מײַנע וויעם צאנקט דאס ליכט פון מײַנע
גאָטספֿאָרכטיקע זײַדעַם,
מײַנע אַקְסְלָעָן זײַנען דיַן גַּעוֹאָרֶן פון דיַ אַוִיסְגַּעַצְעַרטָע
געַכְתָּם.

מיין האָרֶץ אַיּוֹ קָאָלֶט,
איַן מײַנע אַוְינָן בְּרַעֲנָעָן רַעֲגַבְוִוִּינָס,
וּאָסְ גַּיְסָן זַיְן פָּוּן וּוַיְתִּיק וּוַיְתֵּט פָּאָנְגְּדָעָר,—
נַאֲרַ הַוִּיךְ דָּעַם קָאָפְּ פָּאָרִיםָן,
וּוְיַיְגַּט גַּעַטְרִי.
חִיטַּ אַיךְ אָפְּ דִּי שְׁוּעוּלָן פָּוּן מַיִּין מַוְתָּעָרָם הַוִּיּוֹן.
אַיךְ בֵּין גַּרְיִיטָ צָום קְרִיגָּה,
פָּאָרְשְׁטִיקָן וּוְעַל אַיךְ יַעֲדָן פְּלָאָם,
וּאָסְ וּוְיַל פָּאָרְכְּרַעְנָעָן מַיִּין טַוְנְקָלְ-שְׁטַרְעַנְגָּעָ נַעֲכָת.
מיין האָרֶץ אַיּוֹ קָאָלֶט.
פָּאָרוֹוָאָס בֵּין אַיךְ גַּעֲקוּמָעָן אַזְוִי פָּרִי?
בֵּין אַיךְ דָּעַר לְעַצְמָעָר שְׁוֹן,
מוֹזַּ אַיךְ אַלְיאַ נַאֲרַ שְׁטוּמָעָן אַיּוֹ דיַ גַּאֲלְדִּיקְ-דַּעַמְעַרְדִּיקָּעָ טָעָג?
צַּי וּוּעַט מַיִּין צָוָּג נַאֲךְ אַוִּיפְגַּעְבּוּנָדָן וּוּעָרָן?

איצט رو איר —

די קראנקע דו, וואם קומט אויפֿ מיינע אומגעצערטע נעלט.
עם ווינגען קילע שאען לעבן מיינע שווועלן

און זאגן אן —

או ס'וועט קייןמאָל ניט פֿאַרלאַשׂן וווען
דלאָם ליכט פֿון מיינע גאטספֿאַרכּטיקע זידעט.

ווארטנדיך

טעג און געכט
טעג און געכט
ברענען אין מיין זיקארן.
אין האב זוי קיינמאָל ניט געקענט.

מיין שוועיגן ברענט.
און און די דורךויכטוקע רוייטע פלאַמען
שוועמען גריינע פיש —
רוּאַיק.
פֿון דעם שוואָרץן רוייך
רייסן זיך האַלבּ-צְעִירִים עַנְעַן ווֹאַלְקּוֹלָאַקְן
צַו דעם טויטן הייל.
עם רוקט זיך צַו אַ בּוּסְטְּ צַו מִיר —
שוועיגט —
און ווערט פֿאַרְשׂוֹוֹאַונְדָּן.
אוּיפּ זיין אַרט
אַ חִירְשָׁן.
פֿאַרְגִּיְעַנְדִּיך זיך אַין גַּעֲווֹיַן.
געַלְעַ טִיכְן פֿלִיכְן לְעַבְנַן מִיר —
פֿאַרְשְׁטוּמְטֻעְרָהִיט
בְּאוּזִין זַיְהָ מִיר זַיְעָרָ צָאָר.

און צו וויאם ?
עם ווינגען מיינע הענט
און מאנגען :
ווע —
אליז האט זיך פארפלאנטערט
אין דעם הארכלאון געוועב,
און דו — צוישן זוי,
און קראנק בייזטו. —

ל ע ב נ

נאך די סרייפעס
בין איך אויפֿ דער פרישער ערֵד אַרוּוִים. —
רוּעָן. ווֹאַקְסָן. שְׁפִינְגָן.
פָּאַרְאַלְעָלָגְרָאַמְּעָן.
אוֹן ווֹי אוֹפְּגִיְעַנְדָּע גַּמְעָן
לוֹיכְטָן — שְׁאַטְעָנָן —
וּוּרָן נִיט — אוֹן ווּרָן
קוּוֹאַדְרָאַטָּן, רַאֲמְבָן, אוֹן טְרַאַפְּצִיעָם.
פָּאַר אַיְבּוֹק-טוֹשֶׁנָּדָע קָאַנְצָעַפְּצִיעָם
פָּוֹן צִיוּוֹת אוֹן רְוִוִּים
זְיַינְעָן מִיְּנָעָן בִּיְנָעָר — פָּאַרְמָוּלָעָם.
אוֹמְעַטְוִיקָּעָר שְׂוִים
בָּאַצְוִירָתָן די בְּרָעָגָן פָּוֹן מִיּוֹן בְּלָוָט.
נְעַקְאַמְעָן — גְּלוֹט —
מִיּוֹן הָאָרֶץ הָאָט אַלְעַז פָּאַרְגָּעָבָן,
אוֹן לִיכְטִיק אוֹז דָּאָרָט ווּידָעָר אוֹפְּגַנְגָּאַנְגָּעָן
אַ קְוּוֹאַל פָּוֹן שְׁטָרָאַמְעָנְדִּיקָן לְעָבָן
אַז פָּאַרְפָּלִוִּיצָט די אַלְעַז הִיפְּאַטְעָז —
בָּעַקָּאָר, בְּעַמְּאָלָן, אוֹן דִּיעָז
פָּוֹן אַיְבּוֹק-פְּלִיסְנְדִּיקָר רָוּ.

עם וואקפן. טוישן. שפינען.
לויכטן. שאטנען און שטראַלן
פֿאָרָאַלְעָלָאָגְרָאָמָּעָן —
זוי אַיִּנְסָאָפָּ-אוֹפְּנִיעַנְדָּע גַּאֲמָעָן.
איין זוי — דער כְּרָאָמָּטִישָׁעָר, אַיְבִּיקָּעָר גַּאנְג
פֿוֹן מְעֻנְשׁ — אָוּן שְׁלָאָגָן —
פֿוֹן טוֹיט, אָוּן קְלָאָגָן — גַּעַשְׁתָּאָלְטָן פְּאַלְיָגָאנְוָשָׁע,
פֿוֹן שְׁטָרָאַלְנָדָע מִיסְטָעָרִים, אָוּן גִּימְסָטָעָר קַאָקָאָפָּאָנִישָׁע.
ווען אֵיךְ קָעָן דֵּי גְּלִיבָּע לִינְיָע צַעַשְׁטָעָר,
וּאָלָט אֵיךְ פֿאָרְבָּאָרְגָּעָנָע דִּימְעָנָסִים אַנְטָפְּלָעָקָט
אוּן אַ נְיָיעָ. וּוּלְטָט בָּאַשָּׁאָפָן.
אוּן אָזְוִי — מוֹ אֵיךְ נִידָּעָר,
אַלְעָן פְּאַרְגָּעָבָן, אַלְעָן נֶאָר גַּלְדָּעָר.
איין גַּעַחַרְכּוֹאָמְקִיָּת זִיךְּ נִינְגָן
אוּן מְיַוִּין וּוּזָן בּוּיָּגָן
פֿאָרָדָעָם שְׁטָרָאָם פֿוֹן מִילְיאָנָעָן, פֿוֹן מִילְיאָסָן
פֿאָרָאַלְעָלָאָגְרָאָמָּעָן,
וּאָסָם שְׁפִינְגָּלָעָן אָפָּ דָעָם אַינְטָעָלָעָקְטוּעָלָן טוֹישָׁן זִיךְּ
פֿוֹן וּאָלְקָנָם, גַּאֲט —
איין חָעָגָעָנְדִיקָּע יָאמָעָן בְּלוּיָּעָר וּוּיוֹהָיִיט.

לאנדשאפט

פֿוֹן הִינְטָעֶר וּוַיִּסְעַ נַעֲפָלָעַ
וּוְעַל אַיְךְ דִּיךְ בְּרַעֲנְגָעַן צַו דִּין רֹוי.
אַיְךְ וּוְעַל אַוְיְפָוּעָקָן דִּי דְרַעְמְלַעְנְדִיקָע וּוְאַסְעָרָן,
וּוְאַם כְּאַלְעַמְעָן פֿוֹן דִּינָעַ לְעַצְטָע לְיִדְעָר.
וַיְלַבְּעַרְנוּ קְרִינְגָלָאָךְ מִיט בְּלוּיָע פִּיעָרָן
וּוְעַל אַיְךְ דִּיךְ שְׁעַנְקָעַן.
בְּאַנְעָם דָּעַם צַאָר פֿוֹן פְּלַאֲמָעָן.
אַטְעָם מִיט מְוִינָע פְּאַרְדְּרָאָסָן.
לָאָז מֵיָּן בּוֹיְגָן אַיְבָעָר דִּינָע סְטוּרְנוּם צִיעָן.
זָאָל זִיךְ רְוִיטְלָעַן דָּאָם גַּאֲלָד פֿוֹן דִּין קְלָאָגָן.

מייט זיך

פארוואם שטערסטו מיין דו?
פארוואם שיקסטו מיר צו
נוט געבעטען געסט?

הינטער איזוערנע גראטעם,
הינטער פאריגלמע טויערין
ווארט איך אויפ קיינעם ניט.

שיקסט צו מיר נאכטפוייגל
אנזאגן בסורעם פון קומענדן ליכט
אויף מיין טויטן געויכט.

איך וויל ניט קיין ליכט.
פון טונקלקיות קומט צו מיר דו.

מיר איז גוט איז אינזאמקייט.
מיר איז גוט איז טונקלקיות.
לייכטיך אויפגײַן פאָר זיך אליאן.

איך ווואלט גראווירט

איך ווואלט גראווירט פאר דיר געמייטער ווייבע,
שטראלנדיקע רוייכן, אויפגניענדע וווײטן,
אָפְּשַׁפִּיגְלֹונֶג פֿוּן זִידְאָךְ-בּוּגְנֶדְיקָעֶר דּו —

איך ווואלט געבראכט צו דיר א שטיילן טײַךְ,
קּוּפְּאָלֶן הֵימָל, לִינְדָּע שְׂטְּרָאָלֶן לְאָאָטָו —

בּוּיַּיט מִין טָאג נָאָר שְׁלָעָמָר, קְלוּסְטָעָרָם, הֵימָל-לְיִיטָעָרָם
צַו דָּעַם שְׂטָעָרָן לְאָדָגָנוּ —

אוֹן אַיךְ אַלְיַין — שְׁוּעָב דּוֹרֶךְ וּוּעַנְתָּ אוֹן גָּאָסָן, וּוּעַנְתָּ אוֹן
וּוַינְקָלָעָן, פִּינְסְטָעָרְנִישָׁ, צְוּוִישָׁן-שְׂטָרָאָלֶן פֿוּן מִילִיאָסָן
דוּרְכְּגַעְקְרִיזְטָע אָפְּשַׁפִּיגְלֹונֶגֶן, שְׁטַיִין אוֹן שְׁטָאָל.

אַיךְ וּוּאַלְטָ מִין אַיְגָעָנָע בְּאוּזְגָוָנָג אָפְּגַעַשְׁטָעָלָט —
טְרָאָגָן דּוֹרְשָׁתָן מִיר אוֹן בְּרַעַנְעַנְדִּיקָע נַעַפְלָעָן.

ט א נ ג א .

נאכט.

זילבער-נאכט.

אויפֿן הימל שלאָפּן סטאָדעם לילאַ-הָאָזֶן.

צווישן הויכע וואַסְעַרְגְּרָאָזֶן

פליסט דאס וווײַטְעַ שְׁפִינְגְּלָנְרִין.

פֿון דעם זילבער-גרין

ציען זיך קויים הערבאָר, די

בָּאָנְגָּעַ לַיְדָעָר פֿון די נַעֲכָת אֵין טְוַדְמִידְיקָן טְרוֹיעָר,

פֿון דִּינְעַ קָאָכָּלְעָרָאָס בְּיִם אָזְשָׁוָר פֿון שְׁפַעְטָן טְוֹיעָר,

אוֹן פֿון מִין צָרָ.

עם ציט זיך לאָנְגַּ אָזְוִי די נַאֲכָט.

עם וואָרִימְט זיך אַ זִיסְעָר שלאָפּ אָרוּם מִין מִידָּן ווּזְעָן.

איַן דער שְׂטִיל אַ גָּאנְצָן טָאגַ גַּעַלְעָז,

איַן דער שְׂטִיל אַ גָּאנְצָן טָאגַ גַּעַפְלָאַטְעָרט

אוֹן גַּעַוּאָרָט.

דער דְּרוֹיְסָן פְּלִיסְטָעָרט ווּי פָאָנְטָאָנְגָּן

אוֹן סְיוּוִיגָּט מִין שלאָפּ זיך אוֹיפֿן די טְרוֹיעָרִיקָע טָאָנְגָּאָלָאָנְגָּן,

שְׁוּוִיְגָּט מִין בעַקְעָן,

שְׁוּוִיְגָּט מִין ווִיאָנְגָּן.

איַן די ווִינְקָלְעָן דְּרַעְמָלְעָן נַעֲצָן שְׁטָרָאָלָן.

וּעל אַיך עֲפַשְׂעָר פָּאָנְגָּעָן מִינָּעַ וִינְקָעְנְדִּיקָע קוֹוָאָלָן.

די דאמע וואם שוויינט

א. שמייכל האט זיך וווײיט צע舍פּרייט
אויפּ נידעריקע גריינע גראזן, קליענע הייזלאָן,
און שוואָרץ-רוַיְכִּיקָּע פֿאַכְּרִיךְן.
לויפּן זיי און שווינדעלען פֿאַר די אוינֶן,
נאָר דָּם בענְקְשָׁאַפְּטָלָאַכְּעָ שְׂוֹוִינֶן
און דער שמייכל
שְׁפּּרִיטִין רְוַאַיךְ זִיךְ
אייבּער מִינֶעָ זַילְבְּעַרְנָעָ טּוּמָאַנְעָן,
בלויוֹ טּוּמָאַנְעָן וּוַיְיטָעָ וּוַיְיטָן אַלְעָ
און הִיטָּן יַעַדְן וּוְאַלְקָנוּ פּוֹן מֵין אַומְעָט.
גַּיִּ אַיךְ לְאַגְּנוֹזָם פּוֹן וּוְאַקְּזָאַל אַרְוָוִים
און איְךְ כָּאָפְּ זִיךְ נִיטָּן, ווּאָמָּד אַז אַלְעָ גַּעַוּאָהָן.
שְׁטִיְיעָן זַיִּ, דיּ רִיזָּן פּוֹן דָּעַם שְׁטִיְינְעַרְנָעָם נִוְּ יַאַרְךְ
און דָּעַרְצִיוֹּלָן מִיר דיּ גַּאנְצָע מִיסְעָ פּוֹן דָּעַם סָאַמְעָ אַנְהַיִּיבְּ
אַז סְ'אַיְּ אַלְגָּן אַלְעָן.
די מִילְיאַנָּעָן הָעֵנֶט זַיְינָעָן גַּאֲרָ פֿאַרְשָׁלָאַפְּעָנָעָ גַּעַוּעָן
און גַּעַנְעַצְדִּיקְ

~~~

הָאָבָּן זַיִּ לְאַגְּנוֹזָם אוּפְּגַּעַבְּוִיט דָּעַם שְׁטִיְינְעַרְדִּיקְן וּוְאַלְדָּה.
די הִימְלָ-קְרָאָצָעָר קוֹקוֹן לְאַכְנְדִּיקְ צַוְּ מִיר אַרְאָפְּ.

מיט די ביזעדייקע באָקָן
און לאָנגַע, שטָאַלָּע גוֹפָן
לאָקָן זַיְהָ פָּוָן מִיר
און פָּוָן מֵיָּן מוֹרֶעֶת פָּאָר די בִּיזַּע פָּעֲנִימָעֶר,
וּזְאָסָם זַיְהָ צִיּוֹן אַלְעַמְּלָל אַוִּיפָּה זַיְהָ אַרְוִוִּת.
אַזְוִי פִּילְגָּשׁ אָוָן זַוָּן אָוָן זַיְנָעָן,
אַזְוִי פִּילְגָּשׁ אָוָן אַוְמַזְמַטָּע אַנְגַּסְטָן,
אוֹמְרוֹן, מַעֲשָׂגָּצָם אָוָן גַּעֲוִוִּין.
און נִיטְ פָּאָרְשָׁתָאָנָעָן הָאָב אַיךְ
די שְׁטִינְעָרָנָע כָּלְוִוְוָעָם אָוָן די שְׁטָאַלְעָנָע גַּעַמְּיטָן
פָּוָן מֵיָּן וּוֹיג — אָוָן דּוֹרְכָּן אַסְפָּאַלְטָם אַוְפְּגָּנָגָּג
— צְרוּיקְ צַוְּ מֵיָּן אַוְפְּגָּיְעַנְדָּעָר זַעַל.
טְרָאָגָט אַשְׁנַעַלְעָר בָּאָן פָּאָרְבָּלְאַנְדוּשָׁעָטָע כָּלְוִוְוָעָם
פָּוָן אַ מעַנְטִישָׁן, וּזְאָסָם אַיְזָה נִיטְ גַּעֲוָאָרָן עַרְגַּעַץ-זָוָאָן,
און צְעַשְׁפְּרִוִּיט מִיטְ טְרְיוּעִירִיקָן שְׁמִיכָל אָוָן מִיטְ אַוְמָעָט
פְּלָאָכָע, גַּרְיָנָע לְאָנָעָן,
קְלִיְנָע הַיּוֹלָאָךְ
און שְׁוֹאָרְץ-זְרוּבִּיקָע אָוָן שְׁרִיּוּנְדָע פָּאָבְרִיקָן
דוֹרָךְ די וּוֹסְטָע פָּעַלְדָּעָר פָּוָן מֵיָּן הָאָרֶץ.

פָּגָאָדָא

וַיְכִיבֵּעַ וַיְנִתֵּן אֵין מֵין צִימָעָר
דָּעֲצִילָן מִיר דָעַם גַּאנְצָן טָאגָ
פָּונְ דִּיר, פָּגָאָדָא.

אֵיךְ לִיבָּ אִיצְטָ קְרָאנְקָ אֵין בְּעַטָּ.
די דָּמָעָ מִיטָּ דִּי גַּעַלְעָ שְׁמַעְתָּעָרְלִינְגָּעָ
שְׁפָאַצְּרָטָ אַרְומָ אֵין גַּאֲרָטָן מִיטָּ אַן אַנְדָּעָרָן.
וְאַנְדָּעָרָ אֵיךְ דָוָרָךְ בִּיכְעָרָ אֹוָן וְשֻׁוְרָנָאַלָּן
לְאַנְגָּעָ, שְׁטִילָעָ שְׁאָעָן.

דְּרָעְמָלָטָ אֵין מֵין הוֹזָ
אוֹוָעָם שְׁוַיְמָעָן צָו אַזְוִיפָּלָ זְנוּדִיקָּעָ בְּרָעָגָן.
עַם פָּאַרְגָּאַכָּטָ זִיךְ שְׂוִין.
מְאַרְגָּן וּוּלְלָ אֵיךְ צָו דִּיר שְׁרִיבָּן,
מְאַרְגָּן וּוּלְלָן וּגְלָלָן זְילְבָּעָרָגָן זִיךְ צִיעָן
אוֹיפָּה דִּי וְאַסְעָרְדִּיקָּעָ וּוּעָנָן צָו דִּין לְאַנְדָּה.
אוֹוָן דִּין שְׁלָאָם אַיְוָגָרָ פָּאַרְזָוָאַרְפָּן
אוֹיפָּה שְׁפִּיאָן פָּונְ וְוִיטָּעָ, בְּלֹוִיעָ בְּעָרָגָן.
בְּעָנָן זְאַגְּטָדוּ בִּיסְטָ נְאַרָּה שְׁכִינְעָשָׁעָ פְּרִינְצָעָסָן
אוֹוָן אֵין מִיטָּגָאַכָּטָ שְׁאָעָן רְוָסְטוּ אוֹיפָּה לוֹיטָעָרָ-אוֹפְּגָנִיעָנְדָעָ
וְאַלְקָנָם,
אוֹוָן אֵיךְ בֵּין בְּלוֹוִזָּן אַנְיָנוֹאַיְנָעָרָ פָּונְ בְּרָאַנְקָם,
אַקְאַבָּצָן אוֹוָן אַנְאָרָ.

פָּגָאָדָא, וּוּעָן אֵין שְׁוַיְגָנְדִּיקָּעָ שְׁאָעָן
וּוּלְלָן פְּלִיגְלָ פָּאַכָּן אַרְומָ דִּיר —
דָּאָס אַיְוָמָן מֵין בְּעָגָקָעָן
נְאַרָּה דִּיר, דַוְ אַיְנָאַמָּעָ פָּגָאָדָא פָּונְ דִּי בְּלוֹוִיעָ בְּעָרָגָן.

צו מײַן הויז

שטייסט פֿאָרלְאָזָן אִין אַ וּוָאָלֶד
איינזאָם ווי מײַן זעל,
וואָיָעַן ווַיְגַתֵּן אָזָן פֿאָרְשִׁיטָן
אלָעַ ווּעָגַן צוֹ דִּין שְׂוּעָל.

גרוַיָּעַן לְאַנְגָּעָה, שְׁטִילָעַ נְעַכְתָּ
אוֹיפָה דִּי קְאַלְטָעָה, הַוִּיכָּעָ וּוּעָנָטָה,
רוֹטָה מִינָּן אַיִּינְזָאַמְקִיָּת אִין מִירָה
וּוִי בַּיִּם קְאַלְטָן שְׂוּעָל דִּי טִירָה.

וּוְאַרְטָן אוֹיפָה מִירָה מְעַנְשָׂן וּוּאָגָּה,
וּוְאַרְטָן — אִיךְ זָאָלָן קְוֻמָּעָן,
מיַטָּה מִינָּן צַיְיכָן פָּוָן אַ שְׁטוּמָעָן
זָאָל אִיךְ בְּרַעֲנָגָעָן פֿאָרָה וּוּרָה.

אִיךְ אַלְיוֹן פֿאָרְלָאָזָן דָּא
וּוְאַרְטָן אוֹיפָה זָוָה, וּוִי דָוָה, וּוִי זָוָה,
אוֹן פָּוָן לְאַנְגָּעָה וּוְאַרְטָן דַּוְכְּטָה מִירָה
אוֹן מִינָּן צַיְיכָן אַיְזָנִיטָּאָגָה.

דיַר אַיְזָנִ גּוֹטָה דִּין שְׁטִילָעָר אַוְמְגָלִיקָה,
גּוֹטָה — מִינָּן אַיִּינְזָאַמְקִיָּת אָזָן מִירָה,
מִירָה אַיְזָנִ בְּעַסְעָרָה נָאָךְ פָּוָן דיַר
אַיְזָנִ שְׁטוּמָעָן אַוְמְגָלִיקָה.

NOVEMBRE APPROCHE

אַיְר צָאֵר הַאַט מִיט בְּלוּ-זְוִיכֶע נַעֲפֶלֶעָן גַּעֲבְּרַנְעַט אַיְן דָּעָר
נַאֲכַט,

שְׁטִיל הַאַט דָּעָר קַיְשָׁעָפ גַּעֲשְׁלִיְיכֶט פָּוּן אַיְר טְפִילָע-גַּעֲזֹאָנֶג
צַו דִּי גַּעֲטָעָר,

אוֹן אָפְעָלִיעָם שְׁטִים הַאַט אַלְץ גַּעֲבַעַטָּן אוֹן גַּעֲוַיְינֶט:
— צַו וּוְאָס דָּאָרָפ אָפְעָלִיעָד יְוִילְבָּרְגָּע טְעַמְּפָלֶעָן אוֹן שְׁקָלָאָפָן
אוֹן רִינְדָּעָר אוֹן שְׁאָפָן,

אוֹ אַיְר גַּלְיךְ חַאלְטָן דִּי גַּעֲטָעָר בְּחַאלְטָן,
פָּאָרוֹוָאָס זָאָל אָפְעָלִיעָע בְּעַמְּעָר נִיט זְיוֹן דָּעָר שְׁטוֹיבָן פָּוּן דָּעָר
עֲרָדָה,

דָּעָר צָאֵר פָּוּן דָּעָם בְּיַטְעַרְסָטָן שְׁקָלָאָפָן?
דוֹ, פָּאָרְכָּאָלְעַמְּטָעָר זְיוֹן,
פָּאָרְכָּאָרְגָּעָנָעָר שְׁוַיְינֶגֶן אוֹן לְאַגְּנוּוֹיָל —

מִיךְ הַאַט גַּעֲוַיְיקָט אַיְר אָוּמָעַט,
אַיְן מִיר הַאַט גַּעֲפְּרִיְידִיקָט דָּאָס גַּאֲלָד פָּוּן פָּאָרְדְּרוֹאָס.

אַיךְ בֵּין שְׁטָאָרָק אוֹן יוֹנָג
אוֹן פָּאָרוֹוָאָס אַיְז אָפְעָלִיעָע מִיְּן סְוִינָעָ?
אוֹן גַּעַשְׁעָן אַיְן, וּוְאָס זַי הַאַט בְּאָפְוּלָן,
קַנְעַכְתָּ הַאָבָּן מִיךְ אַיְבָּעָר שְׁטִינָנָעָר אוֹן גַּאֲסָן גַּעֲשְׁלָעָפָט,
דוֹ נַאֲקָעַטָּע עֲרָדָה,
גַּעֲבַעַטְנַשְּׁטָמָת אַיְז דִּיְוָן שְׁטוֹיבָן אוֹן מִיְּן בְּלּוֹטָן.

צומאָרגנַס האָט די זוֹן מֵיר צְעַרְטָלָאָךְ גַּעֲוָעָקֶט בַּיּוֹם בְּלָאָטִיקָן
שְׂמָאָל.

קייטָן, שְׁוֹוִיְגָנְדָע הַיטָּעָר אָוּן אַיךְ אַלְיוֹן — בְּלִי.

איַן נַו יַאֲרֵק האָט מֵיר קְרָעָזָם בְּאָפְרִיָּיט
אוֹן גַּעַהַיְיסָן אַרוֹיְסָוָאָרָפָן צַו דִּי הַיְנָט.

מִיטָּן אָוּנָט איַן אָפְעַלְיָע גַּעֲקָוּמָעָן אוֹן מֵיר נִיט גַּעַטְרָאָפָן,
הַאָט מַעַן בַּיּוֹם שִׁין פָּוּן שְׁטוּרְקָאָצָן קְרָעָזָסָן איַן פָּאָנִים
גַּעַשְׁפָּגָן

אוֹן מִינָּעָן וּוּכְטָעָר גַּעַקְעָפֶט.

יאָרָן פָּוּן קִילְנָדָע זָוְנָעָן אוֹן טְרִוִּיסְטָלָאָזָן צָאָר,
אַיךְ בֵּין אָ בְּעַטְלָעָר אָוּן אַלְטָן אוֹן צְעַשְׁפָּאָלָטָן דָּעָר פָּאָרְמָעָט
אוֹיף מִרְ.

אָפְעַלְיָע אַיזְוָנָג וּוּי דָעָר אַיְבָּקוּעָר קִישְׁעָפָר פָּוּן גַּעַטָּעָר.
איַן דָעָר נָאָכָט בְּרָעָנָעָן טְעַמְּפָלָעָן אוֹן סְצִיּוֹן זִיךְרָוִיכָן צָוָם
הַיְמָלָל

אוֹן אָפְעַלְיָעָם שְׁטִים בְּעַט אַלְץ אָוּן וּוּוִינָט : —
צַו וּוּאָס דָאָרָף אָפְעַלְיָע דִי זְוַלְבָּעָרָנָע טְעַמְּפָלָעָן אוֹן שְׁקָלָאָפָן
אוֹן קִישְׁעָת,

פָּאָרְוּאָס זָאָל אָפְעַלְיָע נִיט קְרִיְצִיקָן אַיר אַיְנְצִיקָן סְוִינָעָן,
פָּאָרְוּאָס זָאָל אָפְעַלְיָע נִיט קְעַנְעָן גַּעַבְרָן אָ גַּאָט
אַדָּעָר קוּמָעָן צַו רָאָנְדוֹן פָּוּן טָוִוִּיט ?
דוֹ, פָּאָרְכָּאָלְעַמְּטָעָר זַיְן
פָּאָרְבָּאָרְגָּעָנָעָר אָוּמָעָט אוֹן לְאַנְגָּוּוֹיִל. —

בערסטו

בלאַס-גרינע כוּאַלְיָעַם —
בלאַס-גרינע כוּאַלְיָעַם — לעבן מײַנָּם,
מיד בין איך פון איין.
וזאל אַנְקֶומַען אַ ווַיִּסְעַר ווֹאַל
און ווַיְגַן אַיְיךְ אָוָן ווַיְגַן,
בָּאַרְאוֹאַקְעַן
פָּאַרְוּוֹגָן,
און אַיְנְשָׁלִינְגָּעַן בַּיּוֹם בְּלוֹיעַן שִׁין.

בלאַס-גרינע כוּאַלְיָעַם —
בַּיּוֹם בְּלוֹיעַן שִׁין פָּאַרְשָׁלְוֹנְגָּעַן.
בלוֹיעַר שִׁין —
אייך האָב נִיט אַנְגָּעֵרִיט דִּי בְּרָעַן דִּינָּעַ
און זָע —
וּוְאָוּמְרוּיַּן זְוִינְגָּעַן מִינָּעַ פִּינְגָּעַר
און איך אַלְיַין.
פָּאַרְטְּרוֹיסְטַּט נִיט קִיְּנָעַם
— בלוֹיעַר שִׁין —
מיין בלְיַינְדַּן סָוד.

וּוַיִּסְעֶה כּוֹזָלִיעַם — לְעַבֵּן מִיְינָם,

אֵיךְ הָעָר —

אֵיר חָצֶט אֲזִיד גַּעֲטָאָן

אוֹן אַוִיפָּגָעָקָאַכְט אַבִּימָל וַיְלַבְּעָרְשָׁוִים.

בָּאַלְדָּו וּוּעַט אֵיר פַּאֲרָלָאַשָּׂן זַיְוָן,

אוֹן שְׁטִילָן,

שְׁטִילָן.

אֵיךְ ?

וּוַיִּסְעֶה כּוֹזָלִיעַם —

אַלְזָן וּוּעַט זַיְוָן פַּאֲרָלָאַשָּׂן

אַלְזָן וּוּעַט שְׁלָאָפָן.

שטיילע טענער

שטיילע טענער,

כמורער הימל.

פייגל דריינן צו די וואַלְקֶנָם זיך.

עם וועט רעגענען, מיין קרוין.

פייגל וועלן ערגעין וואו פֿאַרְפְּלִיעָן

מייט פֿאַרְבָּעָנְקְטָעָן פֿלייגן.

מאטע טענער.

מיין פֿאַרְוּאַלְקֶנָט האָרֶץ

און דו, מיין בענקשאָפָט, רײַסְט זיך צו די וואַלְקֶנָם הויכ.

עם וועט רעגענען, מיין קרוין,

און דו, מיין בענקשאָפָט, וועסט פֿאַרְפְּלִיעָן ערגעין וואו

מייט צעַפְלִיקְטָעָן פֿלייגן.

דער שטומער

דרעמלענדייקע נעכט
בויגן שאטנס איבער מיר
און מורמלען :
— גוי אים נאך, דעם שטומען
וועס קווקט דיר, ווי א גנעכט, אין דיינע אויגן,
ווארטנדיק אופֿ דיר. —

גוי איך אים נאך
דורך די שטראמען פון דער קילער נאכט.

ביי דער חוויכער שוועל פון טאג
ווערין אלע שאטנס מיט אים פארשווואנדן.
אליוין בין איך ביים שוועל געלביבן.
דער טאג איז ניט פאר אים געקומען.
ערגעין שטייל
ווינט ער,
עם זוינען דרעמלענדייקע נעכט.

דָּם גַּעוֹיִן פָּוּ רַיְינֶעֶר פֿאַרְגּוֹנוֹפֶט

ווניק איז מיין לוייב, זוי פֿיעֵר רַוִּיט מיין סִינְע
צַו דִּיר, דו גַּרְיוֹזָאמָע, רַיְינֶעֶר פֿאַרְגּוֹנוֹפֶט.

אין גַּרְיוֹנָע שַׁאֲעַן פָּוּ מַיִן גַּאנְג
הַיְיב אַיךְ קַעַגְנָן דִּיר זַוְּ אַצְּרִיכְתָּע שַׁלְאָנְג
מַיִן בְּלוֹטְ-הַיִּסְן גַּופְ.

יאָמָעַן שְׂוִים פָּוּ אָן אַפְּגַּעַנְאָרְטָן גַּעַם,
אַ פֿיעֵר אַוְיסְגַּעַבְּרָאָכְן פָּוּ גַּעַצְאָמָטָע טִיפְוָן
הַאָבָן זַיְךְ בְּאָפְרִיאִיט פָּוּ מַיְר.
שְׁטוֹרָמוֹנָגָטָן טַרְאָגָן זַוְּ אַיְצָט וּוֹילְד צַוְּ דִּיר,
וּוְאָסְ קַוְּאָלָט אַלְץ דָּוָךְ מַיִן זַעַל.

אַיְן דֵּי וּוְאַרְצָלָעָן פָּוּ מַיִן יַעֲדָעָר צַעַל
וּוַיְינָעַן נַאֲדָלָעָן אָוִים דֵּי לַעֲצָטָע בְּלִיטָן לְעָבָן,
פְּעַר-שְׁוֹוָאָרְצָע שְׁטָעָט גַּיְעָן אַיְבָּעָר מַיְר
אוֹן טַרְאָגָן נַאֲכָת.

נַאֲר אַיְן מַיִן הַאָרֶץ גַּיְעָן אוֹיפְּ פְּרָאָסְטִיקָע שְׁטַרְאָלָן
וּוְאָסְ לַוְּיכָטָן פָּוּ דִּיר, רַיְינֶעֶר פֿאַרְגּוֹנוֹפֶט.

עַם וּוְאָכָן אוֹיפְּ אוֹן אַשְׁן
וּוַיְוִיטָע וּוַיְסְטָאָס וּוַיְיָעָן
אוֹן בְּעַנְקָעָן נַאֲךְ גַּעַדְאָנָק.
פָּוּ אַ קְוִיְּסִ-דֻּעְרָה עַרְתָּעָר שְׁטָמִים
פָּוּ אַוְנְטָעָר דֵּי רַוְּאַיְגָעָן פָּוּ מַיִן גַּעַכְטָן

וואקסט א יונגער וועג,
וואס זאפעט איזן דעם קלענטן שטעה
פון פלייטערלאך בענגלעך שטימונג.
אלע ברעגן, אלע צאטמען, אלע רוימען פון איז-סאָפּ
פאַרוועיג איך איזן צו איביך-שלאָפּ.
נאָר וויסט און פינסטער ווערט דאס לעבן
ווען מאָכְנָעָם בלײַנד הונגעריקע ברידער
וואַיַּען צו מיר מאָדְנָע לויַּוּבָּן
פאר דער רײַינָעָר פֿאָרְנוֹנְפֿט פון מיין האָרֶץ.
און פון מיר רײַיסָן זיך בענקענדיקע טויבָּן,
נאָר וווײַטְעָ זונעדייקע שיפּּוּן
נייט אוּפּ דאס געוּווִין פון בודאָן און פון שטײַין.

שלְאַפְלָאוּ נַעֲכֵת

דורך וואלנדייקע רוייע פלאכן
פירן סויידעסדייקע שטעת געשפרען
דורך דער נאכט,
און עס טראגן זיך מעשונגעדייקע שפֿרוכן
וועגן אויסגערונגנען קויכען
אויפֿ שטײַן און שטאל און אייזן,
וועגן אומגָלִיקָלְאַכְבָּר זָנוֹס און מעשונגעם,
וועגן הייסע טרעַן אונטער פְּלִישׂ און בִּין.
וועגן אויסגעצערטן מָארֶך און אוינָן,
מיילער, פָּעַנִּימָעָר אויפֿ פְּלָאָכָן בלוט,
ווי בלְאָטָע,
און פּוֹלִין גַּעַשְׁתָּאָנָק פּוֹן מענְשָׁן.

דורך דער נאכט
ווײַינְט אָן אַפְגָּעַקְיָלְטָע דְּלְאָטָע
איַן אַ וּוַינְקָלָ פּוֹן מִיָּן הוֹי,
וּוַיְינְטָ דָּעָרָהָאָק,
וּוַיְינְטָ דָּאָם נִיטָּ בָּאַדְאָרְפָּטָעָ רַוִּיב,
און ווי אַ מַוִּזָּ
גְּרוֹזְשָׁעַט אָוִים די נַעֲכֵת מִיָּן זָעַל.

ערגעין דרעטלט אָ ברײַט-כְּרוֹסְטִיךְ לֵיד
פֿוּנְ אָ מענשׂן נִיט גַּעֲקוּמָעָעָנֶם,
ערגעין הויכט אָן אוַיסְגָּעַלְיִיטָעָרְטָעָר אָטָעָם
פֿוּנְ אָ לעַבְנְ נִיט פָּאָרְנוּמָעָנָעָם.
ערגעין גְּרִיאָוּת מַעַן צָו פָּאָר אָוָנוּ
בָּאֲגִינְעָן פֿוּנְ אָ נִיעָם מָאָרְגָּן.

אוֹן אַיךְ כָּאָפְּ זַיְד אָוּוֹף,
קְלִילְנָג אַיְן גַּלְאָקְזָן
נַאֲךְ נִיט גַּעֲזָעָנָעָן,
אוֹן עַס כּוּוֹאַלְיָעָן בּוֹנְטָן זָנוּנָן-פָּאָסָן
איַכְבָּעָר אַפְּגָעָפְּרִישָׁטָע פְּלָאָכָן,
איַכְבָּעָר אוַיסְגָּעַרְוָטָע שְׁטָעָט
אוֹן איַכְבָּעָר קוּוֹאָרִים.
אוֹן עַס שְׁמַעְקָט מִוְּטָפְּרִישָׁן מָאָרְגָּן.
שְׁרִיְעַנְדִּיקָעָר פְּרִיאַה,
וּאָסָם הַאֲמָעָרָט גְּרָאַנְיָטָנָעָם גַּלוֹט
פֿוּנְ אָונְזָעָר בְּלוֹט.

און עם שמעקט צעפויילטקייט
פון מיליאסן קווארים,
טיפע שאכטן,
בייכעדייקע בערג
און ווארים-פארעדיקע שטאָלַן
בי ברענן שטטעט, ווּאַס שְׁאָלַן
זיעער גרויסע פריז.
און די שלאָפַנְדִּיקָע روיטע טייכָן,
וּאַס לִינְן עֲרַגְעַן טִיף באָהָלְטָן
איין די קָאָלְטָע פֿעַלְזָן-שְׁפָאָלְטָן
פון דער מאָמע-ערד —
וועק איך אוֹיפָן,
און זאג אָן בְּסָרְעָם פון זעם נִיעָם מָאָרָן
דורך דער גָּאָרְעָר וּוּלְטָם.

שטטעט אָן שאכטן,
רוּיעַ פְּלָאָכָן,
פֿעַלְזָן-שְׁפָאָלְטָן,
טייכָן,
יאָמְעָן
נעֶם איך אָרוּים פון די ברענן

און וואָרָף זַיִ אֲרֵיבָעֶר
דאָרָט וואָוָו מעָן דָּאָרָף,
צַו הַיְלָן גַּעַלְנְקָעָנָע אַיִיּוֹרִים,
אוַיְסָגְלִיּוֹן קְרוּמְקִיּוֹט,
אוַיְסָלְיוֹן שְׁטוּמְקִיּוֹט, גַּעַלְיִימְטְקִיּוֹט פָּוָן דָּעָר גַּאנְצָעֶר
וועַלְתָּ.

שְׁטָאָרְקָעֶר פָּוָן שְׁטָאָל אָוָן פָּוָן אַיּוֹן
שְׁטָאָרְקָעֶר פָּוָן טְוִוִּיט --
איַז דַּי וועַלְתָּ.
שְׁטָאָרְקָעֶר פָּוָן שְׁטָאָל אָוָן פָּוָן אַיּוֹן
שְׁטָאָרְקָעֶר פָּוָן טְוִוִּיט --
איַז דַּי פְּרִיּוֹד.

דוֹרֶךְ שְׁוֹוִיִּים אָוָן מָאָזָלְלִיעָם,
דוֹרֶךְ רִיזְיָקָע ווֹאַלְנְדָע פְּלָאָכָנָה,
דוֹרֶךְ שְׁטָאָלְעָנָע שְׁטָעָט
פְּלָאָסְטָעָרט מַעַן עַרְגָּעִין אַז וּוּגָה
פָּאָר דָּעָר פְּרִיּוֹד,
און אַיךְ ווּעַל דָּעָר אַנְנוּיּוֹזָעָר זַיִן
פָּוָן דָּעָם זַוְּנִיקָן ווּגָה.

דינער און שמעלער
ווערט מײַן געביין,
אויסגעצערט, לייכטער
ווערט מײַן געביין.
און קומען וועל איך
אָן אַ גוף,
זיך אויפלייזן,
שוויעבן
איבער טהוימעט
פֿון נאָך ניט פֿאָרְשְׁטָאנְגּוּן אַוִיצְרָעָט,
און מאָכָן זוי לייכטיקער, בלזער.
און טְרֵיְבָּן קְאָטְמָוּעָם
מייט פרידיך וועלטן,
און שמייכְלָעָן צוֹזְמָעָן
מייט קילנדע זונען,
און באָווערשאָפְט פֿירֶן מייט גָּטָט.

רויטע מאָרגנַס

שְׁפִילֵן אַוִינְגָּעֶצְעֶרֶטֶע הָעֵנֶט אֹוֵיפֶט טְוִוְיטֶע צְוַוְוִינֶן
לְאַנְגְּזָאַטְמָע גְּזַוְאַנְגָּעָן

וּוְעַנְדְּ רוּוִיטֶע מְאָרְגָּנָם.

פָּאַלְן חַיְּסֶע טְרָאָפָּנֶס פָּוּן דִּי צְוַוְוִינֶן

אוֹיפֶט מִיְּגָעָן בְּרֻעְמָעָן

אוֹן צְעִגְיָסֶן בְּלַעַנְדְּנִיקָע פְּלִיְינָעָן

אוֹן עַס וּוּלְן אַלְעָ יַאֲמָעָן דָּוָעָן
אוֹן דָּעָרְ רְוִוְיטְקִיְּטָפָן מִיְּנָן שִׁוְוִן.

אוֹן וּוּעָן אַיְוְנְגָעָר גָּאָט וּוּעָט זִיךְ בָּאוּוּיְיָן

אוֹיפֶט דָּעָם אַוְבָּעָרְפָּלָאָךְ פָּוּן יַאֲם

וּוְעַל אַיךְ אִים אַיְינְרוּיְמָעָן דָּעָם סָאָד פָּוּן רוּוִיטֶע מְאָרְגָּנָם.

אַיְבָּעָר אַוְנוּעָרָעָ קָעָפָע

וּוּעָט קְרֻעְפְּטִיק אַטְעָמָעָן זִיְּן הַוִּיךְ.

עָר וּוּעָט בְּרַעְנָגָעָן מִיטְזָר זִיךְ אַוְנוּעָר צָאָר,

אוֹן וּוּעָט אָוּנוֹ
מִיט זִיְּן אַטְעָם וּוּעָט עָר בְּרַעְנָגָעָן שְׁטָעָט אָוֹן יַאֲמָעָן —

—רוּוִיטֶע שְׁטָעָט אָוֹן רוּוִיטֶע יַאֲמָעָן —

אוֹן אַלְיָן פָּוּן אַוְנְטָעָר כּוּרְוּוּעָם
וּוּעָט עָר אַוְיְפָנִיְּן אַין אַזְוִינְקָעָר גַּעַשְׁתָּאָלָט

אוֹן שִׁיְּנָגָעָן אַיְבָּעָר אַוְנָגָעָן.

אוֹן דִּינָעָ וּוֹאָלְקָנָם וּוּלְן מִיר צָו אִים זִיךְ צִיעָן

אוֹן דָּעָרְ הַוִּיךְ

אוֹן דָּוָעָן

אוֹיפֶט דָּעָם טְוִוְיטֶע פָּוּן אַוְנוּעָר גּוֹפָעָן.

דָּם גַּעֲוִיָּן פָּוּן וַיְנַטְּעֵר-לְאָנֵד

עם ריאם דער פראפט זיך דורך די שפאלטן פון די ווענט,—
דאָס וואָלֶד-הוּזֶה רַאֲנֶגֶלֶט זיך מיט שניַי, מיט פִּינְסְטָעֶרְנִישׁ
און ווילַדָּן ווינְטַ.

די דרייטע נאָכֶט שווַיַּן ווי דער פִּיעַר אַיזֶה פָּוּן הוּזֶה גַּעֲרוֹבֶט
און ער לִיגְטַּ אַלְעַ נַאֲךְ דָּאָרטָן אַין דָּעַם ווַיְנַקְּלָ אַיְנְגַּעַדְרִיטַּ.

די נאָכֶט אַיזֶה הוּזֶה אַון אַיְנְזָם, ווַיְיַיַּת אַון זַילְבָּעָר-שַׂוָּאָרַץ.
פָּוּן וַיְנַטְּעֵר שְׁנַיִי ווַיְיַיַּת שְׁטִילַּ דָּאָס גַּאנְצָעַ וַיְנַטְּעֵר-לְאָנֵד
נַאֲךְ וועָגֶן, טַרְיַט אַון ווַיְדַעַּרְקָאָל.

לאָנְגָּעַ שְׁאָעַן הַאָט דָּוָרָךְ ווַיְיַטְּן פְּלָאָךְ אַון וואָלֶד אַון ווַיְגַּט
אַ לִיְכְּטָנְדִּיקָעַר הַיְמָעֵר צֹ דָעַם הוּזֶה גַּעֲנַעַנְטַּ
און דָּוָרָךְ די שְׁפָאָרָעַם אַיזֶה ער לִיכְתַּ אַין הוּזֶה אַרְיַין.

דוּרְכְּיוֹכְטִיקָעַ וַיְיַיְנַעַן ווי פָּוּן הוּזֶה אַרְוִים,
פָּאָרוּם דָּעַר אַלְטָעָר הַוְּטָעָר הַאָט גַּעֲשָׁוּעָבָט
און חַיְנַטְעָר אִים דָּעַר נִיְ-גַּעֲבוֹרָעָנָר
ווי ער וואָלֶט דָּאָס עַרְשְׁטָעַ מַאֲלַ צֹ הַיְמָלְ-טוּעָרַן גַּעֲגַנְגַּעַן.

דאָס אַלְטָעָה הוּזֶה אַיזֶה כַּאֲרֻעוֹ שְׁוַיַּן פָּוּן לְאָנֵג
און סְ'וַיְוִינְטַּ דָּאָס גַּאנְצָעַ וַיְנַטְּעֵר-לְאָנֵד,
וּוְאָס פְּרַעְמָד אַיזֶה אִים דָּאָס הַאָרֶן
פָּוּן דָעַם ווְאָס לִיגְטַּ צְוּוִישַׁן כּוֹרְוּעַם
מיַט דָעַם טַוִּיטַּן פָּאָנִים צֹ די שְׁטָעָרַן.

צום וווײיטן, וווײיסן האָר

וואָס דראַעמלט שטיל דיין קאָפ אַין אַשיק-דּוּרְכּוּגּוּבְּרָעָנֶן צָאָר,
ווער האָט פֿאַרטּוֹנְקָלְט דיינָע זִילְבּוּרְנָע גַּעַמְיָיטָן,
דוּ פֿרִיד, דוּ לִיכְטִיקָע, דוּ שְׁנִיאַיָּק, שְׁטָאַלְצָעָר הַאָר,
ווער האָט פֿאַרְלָאַשָּׂן אַין דִּיר דיינָע הַיִּסְעָ קְוּפּוּרְ-בְּלוּטָן.

אוּמְעַנְדְּלָאָר אַיז דיין לאָנד, אוּן בְּלָאַנְקָעָר שְׁטָאָל — דיין
יעַדְעַ פֿעַסְטוֹנָגָג,
עם ווַיְינַט גַּעַטְרִיוּשָׁאָפְטָט פֿאָר גְּרוּוּס פֿרִיד צָו דִּיר,
די וּוּלְט אַיז גּוֹט, אוּן שְׁטָאַרְקָע אוּן פֿרָאַסְטִיק-יְוָונָג
אוּן דּוּרְכּוּכְטִיק אַיז הַימָּל, עַרְד אוּן עַמְעָם בֵּי דיין טִיר.

וואָס אַשְׁן דיינָע אוַיְגָן אַין אַ פֿוּיְעַר-קְלִין פִּיּוֹן,
הַיְבָ אַוִּיפָּ דיין קָאָל, בָּאָפְעָל אוּן אַלְזָ וּוּעַט לוּיטָ דיין ווַיְלִין
וועָרָן,
סְגִּוִּיט אַוִּיפָּ אַנְטְּקָעָנָן דִּיר דָּעָר נַאֲרְדְּלָאָר-שְׁטָרְאַלְנְדִיקָעָר שִׁין
אוּן שְׁוַיְנְלָאָזָן בְּרִיטָן זִיךְ אַוִּיפָּ אַונְזָ דיינָע רְזָאִיק-וּאַנְזִינִיקָע
שְׁטָעָרָן.

דערוואכונג

וואי און כאַלעַם, שטאלֶן און אומפֿאַרְשָׁטָעַנְדָּאָךְ, האַט דעם
טאג געווועקט

דער קרייגערישער, גרויזאָמֵער טראָמְפִּיט
און פִּיעַרְלָאָךְ האַט די יונגעַ זָוַן אוֹיפַָף אַים גַּעֲבָלָאנְקָט.
עם האָבָּן רָאַשְׁׂׂעַרְטָמְטָג עַנְפְּעַרְטָמְטָג פָּוֹן דער שטאמָט
קיינְד אָוּן קִיְּטָה האַט אָז אָז אוֹיפַָף הָעָרְבָּרְיָהְטָג עַפְּלִיכְצָט
צָוָם מָאָרָק.

טוֹוִיטָלָאָךְ-דוֹאַיְיךְ אָיוּ מִין הָאָרֶץ גַּעֲבָלִיבָן,
לאָגָנוּאָסָט האַט שִׁינְגָּעָן שְׁטִילָל אָין מִיר גַּעֲצָאנְקָט.
שְׁוִין שָׁפָעָן וּזְדִי שְׁטָאָט אָיוּ וּוַיְסָט
און לִיבְטִיק שִׁינְגָּטְדִי צָעַרְטָלָאָכְקִיטְטָג פָּוֹן טְוִוְּט.

עַרְשָׁתְּ שְׁפָעָט אָין טָאג האַט מַעַן מִיךְ צָוָם מָאָרָק גַּעֲבָרָאָכָט.
די זָוַן אָיוּ מִיטְּמָן סְוִינְעַ אַוְיְפְּגָעָנְגָּעָן אָזְנְגָּעָן אָזְנְגָּעָן
וּוְעַן נָאָכָט אָיוּ צָוְגָּעָפָאָלָן אָיוּ שְׁוִין טְוִוְּט גַּעֲוָעָן אָוִיךְ

דער טָאָלְיָעָן, קְרִיְיךְ, דער מָאָרָק אָזְנְגָּעָן פָּאָלָק.
טְהָאָמָעָן שְׁטִילְקִיטְטָג זְעַנְעַן וּזְיךְ פָּאָנְגָּנְדָּעָר אָין דער הוֹוִה,
פִּיעַרְלָאָךְ אָזְנְגָּעָן רָוִוְיָק האַט לְעוֹזָאנְעָשָׁיָן גַּעֲהָעַלְתָּן,
לאָגָנוּאָסָט האַט גַּעֲהִימְנִיסְפּוּלְעָרְטָג וּאָכָן צָאָרָט אָין מִיר
גַּעֲקוּוּעַלְתָּן,

כָּאַלְעַסְּרוּיָשְׁׂעַד, וּוַיְסָעַ הַוִּיכָּעָ פְּלִינְגָּל,
מָאָרְגָּנְ-דָּעַמְּעָרְוָוָג, גָּאַלְדִּיְיךְ-קִילָּעָ שְׁטִוְיְגְּנְדִּיקָּעָ בְּלוֹוִיקִיטָּ
אוּן סְ'חָאָט דער טָאָלְיָעָן, פָּאָלָק אָזְנְגָּעָן קְרִיְיךְ אָזְנְגָּעָן גַּעֲהָעָרט
דָּאָס שְׁטְרָאָלְנְדִּיקָּעָ וּוּאָרָט
פָּוֹן דָּעַם אוֹיפַָף וּוּעַמְעַן סְ'חָאָט אָ נִיעַ זָוַן גַּעֲבָלָאנְקָט.

צָוְרִיַּה

וואָאלקְנָס טוַיְטָע פּוִיגֵּל אַיבָּעֶר דִּיר דַּו כּוֹרוֹוּעַ פָּוּן מִין שְׂטָאַם.
אַלְעַ וּוּגַן, וּוֹאָסַּה אַבָּן פָּוּן דִּיר גַּעֲפִירֶת זַיְנָעַן טְוִוֶּת.
נַאֲךְ טוַיְטָע קְלָאָג אַיךְ נִיט.
אַיךְ בֵּין צְרוּקַ גַּעֲקוּמָעַן צַו זַיְן גַּעֲפְּרוֹאָוָת פָּוּן גַּאֲלַזּוֹאָסְעָר
אוֹן וּוְאַלְדְּזּוֹאָרִים.

עַם אַיוֹ מִין חָאָרֶץ צְעַבְּרָאָכְן.
נַאֲךְ מִין זַעַל הַאָבָּא אַיךְ נִיט אַפְּגַּעַקְעָרֶת פָּוּן דִּיר.
מִיטָּע אַנְקָוּמָעַן פָּוּן יַעֲדָעַ נִיעָר נַאֲכָט
פְּלָעַג אַיךְ אַוְיְפָסְנִי דָּאָס בְּעַנְקָעַנְדִּיקָּעַ בְּלֹוט דָּעַרְפִּילְן
אוֹן כְּפָלָעַג זַיְקָ נִוְיטָן נִיט צַו צְעַרְטָלָעַן שְׁפִּזָּו אוֹן שְׁוּעוּדָ
אוֹן סִינְעַן צַו מִין וּוְיְסָעַר הָוִוִּית.
אַיךְ וּוֹלְ נִיט שְׁאַלְטָן אַיבָּעֶר פְּרַעְמָדָע טְרוּוּמָעַן מַעַרְ
עַם קְוּמָעַן בְּעַרְגָּ אַוְן בְּיִיטָן וּוְיִעָרְ גְּרוֹנְדָה,
נִיעָר הַיְמָלָעַן וּוְאַרְטָן אַוְיָפָ מִין טְוִוֶּת,
אוֹן סְלָאָזָטָ מִיר וּוֹיְמָן אַלְעַמְּאָל דָּאָס פְּיִיעָר, וּוֹאָסַּה אַין טִוְּרָ,
אוֹזְ קִינְגָּעָר וּוּעַט זַיְקִינְמָאָל נִיט דָּעַרְוּוֹאַרְטָן אַוְיָפָ מִין טְוִוֶּת,
עַם וּוּעַלְזָן אַיְבָּקָ מִינְעַן כּוֹרוֹוּס אַוְיְסָוְוִיְנָעַן דַּי נַאֲקָעְטְּקִיָּת,
אוֹן לְעַרְנָעַן מִיר דַּי אַיְתְּלָקִיָּת פָּוּן מַעְנָשׁ.
פָּוּן דָּאַרְטָן, וּוֹאָוְ אַיךְ וּוֹאָךְ אַגְּנָנְצָע נַאֲכָט
אוֹן רָוּ בְּאָנוֹנָעַן,
בוֹי אַיךְ מִיט שְׁטַרְאַלְנְדִּיקָּעַ הַעַנְתָּ
הַיְנְטָעַר הַיְמָלָעַן, אָונְטָעַר עַרְד אַוְן הַיְנְטָעַר וּוְאָרָ
אַרְנוֹנָעַט אַוְן זַיְן אַיְבָּקִיָּת.

דער ליעצטער זיג פון אונזער אלטן קריינער

טייפ אין דעם נאכטלאָן טאל שלאָפַט שטיל דאס בלוייע
וואסער-שטאָל.

עם האָלטַן געפלען אלע פעלזּן-בערג אָרֶום פֿאָרְהִילְט
און שטיָלַן אֵין דעם סוינעם שלאָפַט מיט זאטְטַר פֿינְסְטְּיעָרְנִיש
און רֹן.

און אונזער פֿירְעַר אֵין שווַן מִיד פון יָאָרְן אֵין גְּיוּעָר.
עם כָּאָלְעָמַט זַיִן גַּעֲטְרִיעְר טַיִיךְ פון שלאָכַט אֵין זִיג אֵין
פֿיְיָעָר-יְוָבְּלָעַן בַּיִּדְיִי בְּרָעָגַן.

און צְעַרְטָלַט הַוְנְגָעָרִיךְ דַּי טַוִּיטָע אָוִינְגַּן פון דעם אלטַן קריינער.
און ס'וּוִים דער טַיִיךְ, אָז נָאָךְ דער נאָכַט
וועלְן סָקָוּעַם שְׁפָרִיְּטַן אוֹיפְּפַן הַיְמָלְ לִיכְטָט,
און ס'וּעַט אַ פִּישׁ זַיְךְ שלאָנַן אָז דַּי שְׁטִינְגָּרַדְ פון זַיִן ברָעָג
און שלאָנְגָּנָעַן וועלְן אוֹיפְּוּעַקְן דעם סוּינְעַם פֿיְיָעָרַן אֵין שְׁוּעָרַד.
עם האָבָן ווְאָלָד אֵין פֿעַלְזַ אֵין נאָכַט גַּעֲהָרָט דעם טִיכְסָ
געַבעַט,

זַיִן שְׁטִילַן מְאָנָעַן רַעֲטוֹנְגַּ פֿאָר זַיִן אלטַן הַאָרְ
און ס'הָאָבָן בְּלוּזְ גַּעֲנְטְּפָעָרְטַ דּוּרְכְּגְּשְׁרִיְּעַן פון דעם סוּינְעַם
וְאָךְ.

און ס'כאלעט זיך דעם טיין —
עם טראגנון שוין די שפיצן בערג דעם געלבלאכן באוגינען
און וואו ניט וואו פלאצט אוים א פיער אין דער ווייט.
עם ראשן זיינע מארגנדיקע ואסמען אין פריד
און אונוער אלטער קריינער מיט א טויטן שמיכל
אויפ זיין בלואלאכן געזיכט
גייט אויפ א שטראלנדיקער צו דער זון.

אלין בין איז ...

(סאנעטן-קריאנץ)

א

אליאין בין איך זוי אונטלאכבר טוי צו שטערן,
פארנעפלטע לעואנע-שיין און שטובי פון יעדן ווען,
וואם זוכט און גארט דאס לוייכטן פון דעם צונגוזאגטן ברעה,
דעם ברעה, וואם דארף א שטראַנדיקע וועלט געבען.

עם כאָלעט אלעמאָל אין מיר אַ ואונדער לאכבר שטער,
וואם ברענט און לאָוט זיך פון אַ פינסטערניש פֿאַרצעּן,
פארשווינט און הייבט אָן ווידער אין מיין הארץ, מיין לערן,
זיך וועבן, אויפקומען און כאָלעמען דורך נעצט און טעה.

עם קומט ווערד אָן, פֿאַרשוינט, באָווײַזט זיך, ווערט ניט
ווידער,

און ווידער וואָכט דער טוי פון נאָכט אין קילער שטובי פון
פֿעלְד.

עם צינדט זיך אָן אַ שטראָל, צערינט אין מיינע גליידער,
דער העלער אַנְזָגָעָר פון וויטער אויסגעטראַכטער וועלט.

עם וואָכט די נאָכט, עם שטייען שווארצע שטילקײַטן
פארקלערט,

צומאָל בליצט אויף אין מיר דאס שטראָלן ווי אַ בלאנקער
שווערד.

2

צומאל בליעט אויף איז מיר דאס שטראלן ווי א בלאנקער
שווערד,
עם ריסט די ברענן פון מיין זעל א העלער פיעער
און שפראיט זיך שנעל דורך גאר דעם וועלטס צעפראלטן
שייער
און זוכט דעם גרויסן נעם, וואס האט פון מיר זיך אומגעערט.

עם שווימט א שעועל אויף דורך דעם פיעורדיין שליער,
מיין שפערטער אנטאגער, וואס האט מיין לעבן מיר צעשטערט
און ריסט מיט בענקשאפט זיך צו מיר, ווערט פלאזים שנעל
פארצערט,
שרויט ווית א שטיים : "שטי אויף, דו ליכטיקער
באפריער".

א וויאמע נאכט, א קראנקע נאכט איז אַרומ מיר העלט,
עם פלייסטערט איז מיר מידקיט, עמייך ווינט נאך שטילער,
מיין פאנים קער איך אום, מאיז קיינער ניט בי מיר איז
צעלט.

די אויגן קלעפֿן זיך צום שלאָפּ, מיין בלוט ווערט קילער.

איך הער עם שרואיט ווער ווי איז כאָלעט : "כ'חאָב זיך
אומגעערט,
געבעוין בין איך זיין דער נאָוו פון דער אונטערד".

3

געכובירן בין איך זיין דער נאזיי פון דער אונונט-ערד”,
האט מיר געדאכט עם האט געשריין וווער אין פלאמען,
איך עפַן אויפַן די אויגן, עמייך האלט אין ראמען
די ווינקלען פון מיין הויז אָן ווינגען אלֶן ניט אויפֿגעעהערט.

און פְּלוֹצִים וויזער : “איך וועל קײַנְמָאָל ניט פָּאוֹרָאַמְּעָן,
מיד טראָגַט אָ שְׁטְּרָאַלְנְדִּיקָעֶר טִיְּחָ, וְאֵם הָאָט דִּין רָוֶּפֶת
בָּאַגְּנָעָט,

איך קומ שווין אָן. פון דִּין גַּעֲדוֹלָד אָן גַּוְיַּט וווער איך
געגערט”,

און טריינקַט מיט מיר זיך אין דעם שְׁטְּרָאַלְזִ-טִיְּחָ צוֹאַמְּעָן.

איך עפַן וויזער אויפַן די אויגן, — שטייל, לעוואָנע-נאָכָט, —
אָ מִידָּע אָוּמָרוֹ צוֹ דָּעָר לוֹיטָעָרְקִיָּת דָּעָר בְּלוֹיעָר
וּוְאָכָט אוֹפַף אין מִיר, עַמְּשָׁלָמָעָרְט שְׁטְּוִילְקִיָּת כּוֹיְשָׁעָכְדִּיק
פָּאַרְטָאַכָּט

און לאָנְגָּזָּטָם ווּעַבְּטָ זיך אָ גַּעֲווֹיִן צָוָם שְׁטוֹמָעָן טְרוֹוִיעָר.

סְגִּינְתָּ אֹוְפַּף אָ רְוִוְּתְּקִיָּת שְׂוִין אָ נִיְּעָם טָאג בָּאַשְׁוּעָרָן
פָּאַר בְּלִינְדָּע נְאַכְּטָוֹאַנְדָּלְעָר אָ הָעַלְזָעָר צָו ווּעָן.

.4

פאר בלינדע נאכטואנדלער אַהלווער צו וועגן.
האָט הים מײַן בלוט געבענט אָון ס'פֿלעגט ווי לאָווע זיך
צעניגין

אין מיינע מידע אויסגעצערטע גִּלְדֵּעֶר אַ גָּעוֹווֹין
און לאָנגּוֹזָם פְּלָעָגָן אוּפְּגָנִין אָונְטָעָר ווּיעַס טְרָעָרָן.

געבּוֹרָן ווּער אַיך שְׁטוּס אָון בלינַה, אַ נאָכְטָאוֹאַנְדָּלָעָר אלְיַיָּן,
מיַך פְּלָעָגָט לְעוֹזָנוּ-לְיִכְתָּבָט אַין בְּלוּעָ נְעַכְתָּ פָּאָרְקָלָעָרָן,
ליַיְכָת אָפְטִילָן פָּוּן גּוֹפָ, אַין לוֹפְטִיקִיט באָקָעָרָן
און שׂוּעָבָן מִיט מִיר אִיבָּעָר טִיךְ-פְּלָאָץ, היְזָעָר, גְּרָאָן אָון
שְׁטִיָּן.

נָאָר דוֹ, קָוָם אָן פָּוּן דִּיְוָנָע זְנוּדִיקָע טִיפָּן,
עם אַיז אלְיַז דּוּרְכְּדִרְגְּנְגָּבָּאָר, דו מִינָּן פָּאָרְכָּאָרְגָּגָעָנָר גַּעֲמָעָל,
מִינָּן הַאָפָּן ווִינְגָּט זִיךְ שְׁוִין מִיט שְׁטָרָאָנְלִידָקָע שִׁיפָּן
און רְוֻפָּט דִּיךְ דּוֹרָךְ דָּעָר פִּינְסְטָעָרְנִישׁ צו זְיוּן פָּאָרְלָאָזְטָעָר
שְׁוּעָל.

אַיך ווּאָרָט נָאָר אלְיַז, בְּהָאָבָּ מִינָּע טְוִיעָרָן אלְיַיָּן צְעַשְׁטָעָרט,
מִיט בענְקַשְׁאָפָּט האָט דָּאָם פִּינְסְטָעְרְנִישׁ מִינָּן קִינְדָּהִיט שְׁטִיל
געַנְעָרָט.

.5

מייט בענקשאפט האט דאס פינסטערניש מיין קינדהייט שטייל
גענערט
נאך דיר, פארבָּרגענע געשטעטלט, דיין סאָד, דיין נאָמען,
און פֿרִידְלַאָך-טוֹוִיט מּוֹטוֹ דָּאָרֶט זַיִן, נָאָר ס'ברענען זָאָמען
פֿון פֿינְגְּלַאָך-הַיִּיסְׂן רֹופֵץֶם לְעֵבֶן, וּזְאָם אַיְזָן מִיר באַשְׁעָרט.

אַ לאָנגֶעֶן נאָכְטָמ. עַמְּ הַילְּכָן רִיטְעָר, פֿערְד, עַמְּ שְׁטְרָאָמעָן
וּוַילְּדְ-מְאָנוּנְדִּיקָעַ קוּילְעָס בְּיוֹ אַצְּינְדַּ נָאָךְ נִיט גַּעַהָעָרט,
אַ רְעַגְנְבוֹגָן פֿלוֹצִים האָט דָּאָס פֿינְסְטְּעָרְנִישָׁ צְעַשְׁטָעָרט,
בְּאַשְׁטְרָאָלֶט דַּי גַּאנְצָעַ וּוּעָלֶט, פֿאָרְשְׁוּוֹינְדַּט אַיְן פֿינְסְטְּעָרַ
טָהָאָמעָן.

אַ לאָנגֶעֶן נאָכְטָמ. אַ לִינְדְּעָר שִׁין בְּאַלְיִיכְטָמ אַ חַוִּיכְן וּוּאגָ
דוֹרֶךְ וּוַיְיִטְעַ בעָרָג אָוֹן פֿלוֹצִים שְׁטִיגָט וּוּעָרְדָאָרֶט צָום הַימָּלֶ
אוֹן וּוַיְיִדְעַר שְׁטָפְרָקָעַ הַילְּכָן, וּוַיְיִטְעַ שְׁאָלָן אָן אַ ברָעָג
אוֹן לאָנְגְזָאָס שְׁטִילָט עַמְּ אַיִּין, פֿאָרוֹוִיגָט אַיְן וּוַיְיִטְן דְּרִימָל.

עַמְּ פֿלְעָגָט פֿאָר מִיר מִיְּן כְּאַלְעָם וּוּעָרָן אָוֹן נִיט וּוּערָן,
איְדָק פֿלְעָגָט פֿאָרְגִּיָּן פֿון דּוֹרְשָׁט נָאָךְ לִיכְטִיקָעַ באָגָעָרָן.

איך פָּלעַג פָּאָרְגִּינִּין פָּוּן דּוֹרְשֶׁת נָאָר לִיְבְּטִיקָע בְּאָנְגָּרְזָן
איַן טִיפָּע שְׂוֹאָרְצִיקִיטָן, וּוֹאוֹסְפָּלְעָגָט מֵירָ רָוּפָן גָּאָטָם
גַּעַשְׁטָאָלָט,

אוֹן כְּהָאָב גַּעֲזָעָן אוֹים אַנְקָוְמָעָן אוֹיפָּ מִיר, עָרְ חָאָט
גַּעַשְׁטָרָאָלָט,
מֵיר דּוֹרְכְּגַּעַבְּרָעָנָט מִיטָּ זִיךְ, וּוּ עָרְ וּוּאָלָט מֵיר פָּאָרְצִיעָן.

אוֹן אַיך בֵּין אוֹיפָּגְּגָנָגָנָעָן איַן אָ וּוּיְטָעָר וּוּלָט, וּוּאָם הָאָלָט
אוֹן אַוְּסָוּוּקָלָעָן אָ נִיּוּם הַיּוּמָל, אוֹן אוֹים קָוְוָעָרָן
מִיטָּ יָאמָעָן לִיכְטָמָ, אוֹן וּוּעָבָן, וּוּקָלָעָן אוֹן פָּאָרְמָעָרָן
אוֹן שְׁפָרִיּוּטָן רָוּ אוֹן זִין דּוֹרָךְ יָדָן זִוְּם אוֹן פָּלָאָךְ אוֹן שְׁפָאָלָט.

עַם שְׁוּיְמָעָן מִיר פָּאָרְבִּי מִין צָעַלְטָ דּוֹרָךְ נַאֲכָטְגַּעְוָעָבָן,
אָ שְׁטָעָגָ פָּוּן צְוִוְּשָׁן בְּעָרָג, אָ רַאֲשָׁעָר שְׁטָרָאָלְנִידִיקָעָר טִיךְ,
אָ הָעַלְזָעָר, אָ גָּאָווִי, וּוּאָנְדָלָעָר בְּלִינְדָעָ שְׁוּעָבָן
אַיך וּוּאָךְ אוֹן אִיטָּלָאָכָן אוֹן טְרָאָג זִיךְ דּוּרְכְּזָן זְגַעְנוּ-דִּיךְ.

מִיטָּ וּוּיְתָן זִינָעָן פָּלָעָגָט מִין נִיּוּעָ זַעַל זִיךְ נָעָרָן,
דָּאָם פְּנִים טְוּוּתָ פָּוּן שְׁטִילָעָ ברַעְנְעַנְדִּיקָעָ טְרוּעָן.

.7.

דאם פנים טוית פון שטילע ברעגענדיקע טרען,
דו שטילע פרויד, דו ליכטיקע פון האלב-געלימטען גוף,
דו שטילער צאר פון הערן וויטסטען הויך און טיפסטן רופ,
דו צאר, דו פרידיךער, פון אויגנעריכט צו ווערן.

שטיי אויף, דו שטראלנדער, און קינעם ניט צו זיך פאראט,
אין דיר די פיערדיקע שטראָפֿרײַד זאלסט צעשטערן,
און קינער זאל דיין פלאָמענדיקן צונגע דערהערן,
מייט זיך אליאן זאלסט לייטערן דעם זיין פון דיין באָרוֹט.

דו גראיסער סאָד פון צאמען זיך, דו זיין פון לְעֵבֶן,
דו פרויד פון פולע פרילינעם, פרויד פון ווערן ווידער יונגע,
דו זעליקיט פון טונקלקיט אַרוּיסצישׁוועבן
און טראָגן מייט זיך שווייגן פון אַ פִּיעָרְדִּיךְעָרְטָן.

גיי דורך דעם זועג אליאן צו זיך, ס'זאנט אלץ אין דיר און
הערט :
„אַ נִיּוּזָן, אַ לוּיטָרָעָה אַטְשָׁיְלָמִין הָאָרֶץ גַּעֲבָעָרֶת.“

.8.

א ניעזון, א לוייטערע האט שטיל מײַן הארץ געבערט,
ס'אנטפֿלעקט זיך יעדער סָאָד דורך רײַפֿקייט פָּוּן מײַן ווילַן,
עם פֿירט מיך יעדער וועג דורך אלע מיינע צילַן,
אוֹן ס'האָט מײַן הארץ קיַן אִינְצִיקָע באָזעונגָ נִיט
פארהערט.

ס'אייז אלעט אָפָּן — מיך וועט קיַן זאָך נִיט דערפֿילַן
אייך זע מײַן יעדן טראָט פֿאָרויָם פָּוּן קיַנְגָעָם נִיט געשטערט,
ס'געמֶט אלצְדִינְג אָן מײַן הארץ, עם האָט מיר קיַנְגָעָר נִיט
פֿאָרוּוּרט
זו צינְדֵן נִיעַ שִׁיְנָעָן אַין מײַן צָעַלְתָּ מִין שְׂטִילָן.

מײַן היַסְעָה דָּאנְקְבָּאָרְקִיָּות צָו דִּיר, דו הַיְּוֹלִיקָע פֿאָרְנוּמֶט,
דו הַיְּמָלְ-קָלָאָרְעָר, פֿעַלוֹן-שְׁטָאָרְקָעָר וועג צָום גַּלְיוּבָן,
צָעַברָעָך מײַן ווילַן-מַאֲכָל, וואָס גַּרוּזָאָס אִיבָּעָר מִיר
טְרִיאָוּמֶט,
בָּאָפְרִי מײַן הארץ פָּוּן מיינע ברענענדִיקָע רַוִּיבָן.

מײַן לעַבָּן ווערט צְעַשְׁטָעָרְט דורך טְוִיטְלָאָר-שְׁאָרְפָּע דָּרָאָגָעָן,
מײַן לאָנְדָא אַיְזָו ווּסְטָט אוֹן כָּאָרְעָוָן, רַוִּיבָן פָּאָר וּוּלְפָט אָן
שְׁלָאָגָעָן.

.9

מיין לאנד איז וויסט און באָרעוּוֹ, רויב פֿאָר ווועַף און
שלְּאָנְגָּעָן.

און דז, מיין זעל, ביוזט אַשִּׁיק, אלֶּץ איז קוישעכדייע נאָכְט,
וואָלְסְטַטַּאָטַש אַיְן שִׁיוֹן פֿוֹן טָאג דָּעַם סְוִינְעָס שְׂוּעָרָד אַוִּיפּ
מֵיר גּוּבְּרָאָכְטַט.

און וואָלְסְטַטַּאָטַש נִיט גּוֹזִיּוֹת אַיְן שאָ פֿוֹן פֿאָנְגָּעָן.

בְּאָרָאָטַע — הַעֲלָעָר פִּיעָר וְאֶל פְּאָרְשִׁילְטָן דִּיר דִּין טְרָאָכְטַט,
און דִּיךְ, דו טְרוּוּמָה, מִיטְּ דִּי וְסֻעְמָה טְרוּיִיסְטְּ-גּוֹעָנְגָּעָן,
דו צְאָרְטָעָר נָאָר, וּוְאָס בְּרָעְכָּסְטַט זִיךְ אַוִּיפּ לְעֹוָאנְעָ-שְׁטָאָנְגָּעָן
און גְּרוּיִיסְטַט זִיךְ לְעַבְּנָמְלָאָנָג מִיטְּ שְׁקִיעָם טְרוּוּיָּרִיךְ.
פְּאָרְשִׁמְאָכְטַט.

און בלויו מִיט ווּעָרְטָעָר טְרוּיִיסְטַוְוּ דִּינְעָ שְׁכִיטָעָ-בְּרוּדָעָר,
אַ הַעֲלָזְעָר, אַ נָּאוּוּי, נָאָטַט אַלְיוֹן הַאָסְטַוְוּ גּוּבְּעָנְקָט
צַו ווּעָרָן מִיטְּ דִּין פְּאָזָעָ, טְרוּעָן אַיְן מִיטְּ לִידָעָר,
דִּיךְ הַאָטַט לְעֹוָאנְעָ-בְּאָלָעָם מִיטְּ אַזְּ אַיְדְּלָקִיטְוּ בְּאָשְׁעָנְקָט.

עם ווּינְגַּטְוּ דִּי שְׂוּעָרָעָ נָאָכְטַט אַיְן בְּרָעְנְטַט אַיְן מֵיר ווּי סִינְעָ רְוִוְיטְוּ.
בֵּין אַיךְ אָוּעָק אַיְן בְּעָרְגַּ אַיְן הַיְּלָן — שְׁטִילְעָן צָאָר אַיְן נְוִיטְוּ.

.10.

בין איך אווועק אין בערג און היילן — שטילן צאר און גויט,
דעך גרויסער אומגלאיך איך א טרייסט פאָר מיר געוואָרט,
מייט וויסון שוים צומאָל האָכ איך מײַן זיין פֿאָרְלָאָרט,
זיך אויפֿגעכֿאָפְט, געפֿילט אָ פֿוֹיכֿטן זילבעָר אויפֿ מײַן הוּוִיט.

און ווידעדר — היילן, בערג, ווי ס'זאָלטָן פֿלִימָן יַאֲרָן,
געבענטשט זאל זיין די שׂווערע מי, ווי זיסער סָם דער טוּיט,
וואָס האָט פֿוֹן סִינְעָמֶיך בְּאָפְרִיאִיט און האָט מײַן הָאָרֶץ גַּעֲבִוִּיט,
מיין הָאָרֶץ — די שׂטְרָאָלְנְדִיקָע טְרִיוּסְט פֿאָר מײַן זַיְאָרָן.

און ס'אייז דער טעמעפֿער לאָס אַרוּוִיסְגַּעְפְּאָלָן פֿוֹן מײַן האָנטָט,
עם געגענו פֿוֹן דער ווּוִיטָן פֿיְיעָרְדִּיקָע פֿוֹרָן,
אין טָאָל האָט אַנְגָּהָהָוִיכָן רָוֶפָּן מֵיךְ די אַלְטָע ווּאָנטָט
און ווִינְגָעָן שְׁטִיל נָאָךְ מִינְגָּעָן לְאַנְגָּ-פֿאָרְמָעְקָטָע שְׁפָוָרָן.

מייט הָעָלָן צָאָר האָכ איך דָוָרָךְ מִינְגָּעָן זָוָן-פֿאָרְגָּאָנְגָּעָן.
זיך אַומְגָעְקָעָרט צָום סְוִינְגָּעָם פֿוּעָר, שׂוּוּרָד אָונְ צְוֹוָאנְגָּעָן.

ויך אומגעקערט צום סוינעם פיעיר, שוערד און צוועגןגען
האָב איך אליאן אַמְּלָא אֶדְרָכְוִיכְטִיקָעָר, לֵוִיכְט וּוֹיְשָׁאָפָּה
און טראגנדייך אַשְׁטִילְן שְׂמִיכְל פָּאָר דָּעַם סוינעם שְׂטְרָאָפָּה,
אַלְיכְטִיק הָאָרֶץ, וּוְאָם הָאָט גַּעֲבָעָנָקָט נָאָר אָונְטְּעָרְגָּנָגָן.

געטראָפָן נִיט קִיּוֹן סָאָנוּם — סְטָאָדָעָם שְׂרָעָקְדִּיקָע שָׁאָפָּה,
גַּעֲלִימָט אַיּוֹ שְׂוֻעָרָד וּוֹי אֶגְעָזָנָק פָּוּן טְוִיט גַּעֲפָנָגָן,
עַמְּ הָאָט גַּעֲוִוִּינָט דָּעַר הָאָט, אַיּוֹ לִיכְטִיק אַוְיפְּגָעָנָגָן
שְׂטִיל צִיעָנְדִּיךְ דָּאָם הָאָרֶץ אַרְוִים פָּוּן בַּעֲנַקְשָׁאָפָט נָאָר אַיּוֹ
סָאָפָּה.

און וּוְאָם אַיּוֹ סוֹינָע, שְׂטְרָאָפָּה אַוְן אָונְטְּעָרְגָּנָג אַוְן לְעָבָן
און וּוְאָם — נַעֲקָאָמָע, וּוְאָם גִּיט דָּוָרָךְ דָּוָרָךְ אַלְעָמָעָן אַוְן מִירָן?
און טְוִיטְלָאָךְ-שִׁין אַיּוֹ אַלְזָן אַוְן זְוִילָק אַיּוֹ דָּאָם שְׂוֻעָבָן
דָּוָרָךְ לִיְדָן, מַי אַוְן קִיּוּוּרָר, דָּוָרָךְ דָּעַם צָאָרָתָן טְוִיטָס בָּאָרִיר.

די לְעַצְטוּ רֹו וּוֹי שָׁלָאָפָּה הָאָט מִיר אַ וּוּוִיטָן סָאָד פָּאָרְטְּרוּיטָן,
אַיּוֹ אַוְיפְּגָעָנָגָן פְּרִיּוֹד אַיּוֹ מִיר, מִיר פִּירְנְדִּיךְ דָּוָרָךְ טְוִיטָן.

.12.

איו אויפגעאנגען פרײַד אין מיר, מיך פֿירנדיק דורך טויט
און ווּידער וואכט לעוֹאנע-שיין אין מידע ראמען
פֿון נאכטוואנדלער און אוּסגעצערטע נאָווים פְּלאָמען,
און רופט מיך אוּפֿגנֿין אין דער נאָכט, און קילט אין מיר און
בלוּיט.

און פֿרײַדיקט זיך, ווי דאס געוּווין פֿון שטיילע יאמען,
וואַס'וּאָלט געוזכת מיליאָסן וועגן דורךגין דורך מיין הוּאַט,
וואַס אִיז פֿון לאָנג מיט פֿיָּקְהִיט פֿון דער קילער ערֶד באָטוּיט
און כ'פֿיל, ווי צָארְטָעַ הענט באָפְּרִיעַן מיך פֿון צָאמָען.

און צִיעַן מיך פֿון קְנוּילנְדיַקָּע שׂוּאָרְצְקִיטָן אַרוּוִים
וואַס'וּאָלט אִין שׂוּוִינְדְּלִידְקָע טִיפְּן זיך פֿאָרְלָאָרָן.
עם קְומָעַן אַלְעַ וועָנָן אָן זַי וועָרָן אִין וועָג בְּלוּזַן,
און ווּאָונְדָעַר — אֵיך אַלְיַין בֵּין אַלְעַ זַי גְּעוּאוֹרָן.

עם פְּאַלְוַן אַיִּינְעַר נַאֲך דָּעַם צְוִוִּיתָן אַלְעַ צְוִימָעַן,
כ'גַּי אַיִּפְּ דורך כּוּרוּעַם, בְּלוּט אָן קוּאָרִים ווי דורך טְרוּיָמָעַן.

ב'גיא אופּ דורך כורוועם, בלוט און קווארים ווי דורך טריימען,
ווי איך אליין וואלט נאָר אַ וויטער געלַ-כָּלעם זיין,
ווי ס'וואָלט אַ טיפער שלאָפּ נאָר אלטן קישעפְּדיקן וויין
מיך פירן שטייל דורך וווײַטּוּשׁוֹאָרץנְדיַקּעַ שויימען.

עם שוויומט מיר ווידער אויַף דער אלטער וועג פון שאָרְפּעֶר
פִּין,
דער טויטלאָך-שווערעד וועג פון פִּינְעָר, שווערד און טהוימען
און ווידער—שפֿיצֵן בוּמעָר, פון מיין צעלט דער קויַמעָן,
פארשווונְדָט—און ס'געַטּ מיך ווידער צָרָטּ אַרום
לעֻוואָאנְעַשְׂיָן.

און זין איז—איינצָאָמָעָן דָּס בְּרוּזָן פון די יַאְמָעָן
און דורךגַּיְן שטייל דורך אויַפְּגָאנְגָּג, אונטערנְגָּאנְג אָן לְעַבְּנָס־
שטייך,

און זין איז—איינצָאָמָעָן דָּעַם דָּוְרְשָׁתְּ פון אַלְעַ רַאְמָעָן,
דערהערן שאָרְפּ דָּס שְׂטִילָעַ, ווּוְיטּ אַפְּטִילְן פון זַיְן.

און פִּילְזָן סּוֹפּ, אַיְזָ-סָּאָפּ אָן פְּלִיםְנְדִיקּעַ זַוְיְמָעָן.
און שְׁטוּבּ ווּרְ אַיךְ, אָן זַיְן אַוְיְפְּגִינְיְעַנְדָּעַ רַוְיְמָעָן.

.14 .

און שטיב ווער איך, און זון אונ אויפגויינגענדע רוימען,
און הימל, שווערד און ווארים, פרײַד און טונקעלער געטען,
דאָס האָרין, וואָס אַיּוֹ שׂוֹין טוֹיט, דאָס שְׁטִילָע פֿוּעָרָאַשׁ, וואָס
גְּלִיט,

די האָנט וואָס צָאָמֶט אַוְן יַאֲמָעֵן בְּרוּזָנְדִּיקָע שְׂוִיםָעֵן.

און גָּוֹט אַיּוֹ, וואָס אַיְךְ בֵּין אַן אַיְנוֹאַטָּעָר מִיט ווַיְוַיטָע טְרִיטָם,
מיַין לְעָבָן קָעָן, כּוֹץ מִיר, מִיר קִינְגָּר נִיט פֿאַרְצְּוִיםָעֵן
און קִינְגָּר אַיּוֹ מיַין האָר, האָר אַיבָּעָר מִינְגָּע טְרוּמָעֵן,
וואָס ווַיְקָלָעַן מִינְגָּע לְעָבָן דָּוָרָךְ אַ וְאַוְנְדָעָרְלָאָכְן צְוִוָּיט.

און ווְאַוְנְדָעָרְלָאָךְ בִּיזְטוֹ, מיַין אַיְנוֹאַטָּקְיִיט, דו שְׁטִילָע,
און אַלְעַז בִּיזְטוֹ, אַוְן אַלְעַז אַיּוֹ שְׁוּאָרָע פֿאַרְכָּאָרְגָּן טִיף אַיּוֹ דִּיר,
און סְיוֹאָנְדָעָרָט אָסְטְּדִּין וְעַל דָּוָרָךְ אַיְבָּקִיְּתָן קִילָּע
און בעַנְקָסְטָן צְוִירָךְ זִיךְ אַיְינְצָרָאַטָּעָן אַיּוֹ יַעֲטָוּדָן דִּיר.

און אַלְעַז אַיּוֹ ווְאַוְנְדָעָרָה, אַלְעַז אַיּוֹ סָאָד, פֿאַרְשָׁטָעַנְדָּאָךְ אַוְן
אַזְוִי בִּיזְטוֹ מיַין אַיְנוֹאַטָּקְיִיט, דו הַעֲרָשָׁאָפָּט פָּוּן מִין צָעַלְתָּ.

.15.

אליאון בין איך, ווי אונטאלאכער טוי צו שטערן,
צומאל בליצט אויפֿ אין מיר דאם שטראָלן, ווי א בלאנקער
שׂווערד,
געבעוּן בין איך זיין דער נאָווֹ פֿון דער אָוּנְטַעֲרָה,
פֿאָר בלינדע נאָכְטוֹאנְדְלָעָר אַ הָלְזָעָר צו וועָרָן.

מייט בענקשאָפט האָט דאם פֿינְסְטֶעְרְנִישׁ מֵיַן קִינְדְּחִיִּת שְׂטִיל
גענערט,
איך פֿלְעָג פֿאָרגְּגִין פֿון דּוֹרְשְׁתְּמָטָר לִיכְטִיקְעָ בְּאָגְנוּן —
דַּאָם פֿאָנִים טוֹיטְ פֿון שְׂטִילָעָ, בְּרָעַנְעַדְיוּקָעָ טְרָעָרָן,
אַ נְיַע זָוָן אַ לְוִיטְעָרָעָ הָאָט שְׂטִיל מֵיַן חָאָרָן גַּעֲבָרָט.

מֵיַן לְאָנֵד אַיּוֹ ווִיסְטָ אָן כָּאָרְעָוָוּ, רְוִיבָ פֿאָר וּוְעַלְפָ אָן
שְׁלָאָנְגָעָן,
בֵּין איך אָזְוַעַק אַיּוֹ בְּעָרָג אָן הַיְּלָן — שְׂטִילָן צָאָר אָן גּוֹיטָה,
זִיךְ אָוּמְגָעָקָעָרט צָום סְוִינְגָעָם פֿוּיעָרָ, שְׂוּעוּרָד אָן צְוֹאָנְגָעָן,
אַיּוֹ אָוּפְגָעָנְגָעָן פֿרִידָ אַיּוֹ מִיר, מִיךְ פֿירְנְדיָק דּוֹרָךְ טוֹיטָ,
כְּגַיְיָ אָוִיפֿ דּוֹרָךְ כּוּרוּעָם, בְּלֹוט אָן קוֹוָאָרִים וּוּדְרָךְ טְרוּמִיעָן,
אָן שְׂטוּבָ וּוּעָר אַיךְ, אָן זָוָן אָוּפְגָעָנְגָעָן רְוִימָעָן.

צו דער זואם נענט . . .

(ווילא נעלן)

.1

איך בין אהער געקומען ווי א וווײטער שלאָף,
צונזיפזאמלען דאס ליכט, וואָס טונקלט אויף דער ערֵד,
און שועב אַ פֿרְיְוִידְיקְעֶר צו ברען פון איינּ-סָאָפּ.

דורך אלע שטראיכַלען, ציינֵק ביזן לעצטן טאוֹו
גֵי איך אַהֲדָרָה, ווי דורך דעם זיסטן שאָרָף פון שׂוּעוּרֶד —
איך בין אהער געקומען ווי א וווײטער שלאָף.

עם מג מײַן האָרֶץ פֿאָרְגְּיַין פון רַעַכְטַּ-פֿאָרְדִּינְטֶר שְׁטְרָאָף,
מֵיר אַרט נִיט דאס, וואָס אַיז פון לאָנג פֿאָר מֵיר באַשְׁעָרֶת,
איך שועב אַ פֿרְיְוִידְיקְעֶר צו ברען פון איינּ-סָאָפּ.

וזל אלע, וואָס אַיז געוווען און אלע, וואָס כ'פִיל און האָפּ
פֿאָרְגְּיַין ווי שְׁטַעַרְן-גַּאֲלָה, וואָס ווּרט פון טאג פֿאָרְצָעֶרֶת.
איך בין אהער געקומען ווי א וווײטער שלאָף.

דאַ זל פֿאָרוּעָלְקָן נָאָר דאס קלִיְיד פון לאַמְּעָד-זַוָּאוֹו.
און האָרֶצְן בין איך פֿרְיוּ ווי פון דעם ווּינְט גַּעֲנָעָרט,
איך שועב אַ פֿרְיְוִידְיקְעֶר צו ברען פון איינּ-סָאָפּ.

און בין אַ צִּימְטַן אַ שְׁקָלָאָפּ גַּעֲוָעָן בֵּי גַּאֲטַס' שאָף,
עם האָבָן דערנְגָּר שְׁטַעַבְיךָ זיך אַיז מֵיר גַּעֲמָעָרט.
איך בין אהער געקומען ווי א וווײטער שלאָף
און שועב אַ פֿרְיְוִידְיקְעֶר צו ברען פון איינּ-סָאָפּ.

2

זו ווארצלסט זיך מיט מיר פון זעלבן וווײטן שטאטם
און ס'יעיגט מיין לוייכטער וועג זיך צו דיין הארצן לינד
און אפט דערזע איך דיך אין שנייאיק-קלאָרַן פלאָם.

דו מענטט זיך זיינן ווי וווײטן און טיף אין יעדער ראמ,
וואַו שטיילע זעלוקיימט אין זעל פון בײַזּן ווינט ...
דו וואַרצלסט זיך מיט מיר פון זעלבן וווײטן שטאטם.

ס'פֿאַרְשְׁטָעָלֶן וואַלְקְנָמֶן דיך אַמְּלָאֵל אִין הוַיּוֹן יָאָם,
איך צי זיך אִיצְט אַהֲיִים, איך, דיין פֿאַרְלָאָרַן קִינְד
און אפט דערזע איך דיך אין שנייאיק-קלאָרַן פלאָם.

דו דארפֿט ניט אַפְּרָאָמָּעַן פון מיר דעם קלענסטן צאָם,
מיר פֿוּרט אַרְיבָּעָר אלְץָן דיין לִיבְשָׂאָפְּט, שטיל און בלינד —
דו וואַרצלסט זיך מיט מיר פון זעלבן ווਆַטן שטאטם.

וואַו נִיקְ קְוָמְסָטוֹ ווֹעֵן דיך רֻופְטַ מִיּוֹן צָאָרְטָעָר סָאָם,
וואַו נִיקְ — מִיטַ לְאַזּוֹרָעַ, שְׁפִּילְעָוְוָדְקָעַ הִינְטָט,
און אפט דערזע איך דיך אין שנייאיק-קלאָרַן פלאָם.

דו צִיטְעָרְסָטְ אִין זָעַמְרוֹידַ פָּוֹן הַיְלִיקָן פִּימְיאָם,
איך דָּאָרָףַ מַעַרְ נִיטַ קִיּוֹן אַרְטַ צַוְעָפָן דיך אַצְינָה,
דו וואַרצלסט זיך מיט מיר פון זעלבן ווਆַטן שטאטם,
און אפט דערזע איך דיך אין שנייאיק-קלאָרַן פלאָם.

געבענטשט זיינען די טאג ווען דו ביסט בי מײַן זויט,
עם שׂוועבן שטערן אונז אנטקען בלענדנד-דרין
און ס'শמייכלט שטיל אין מיר אָ שרעקלאכער באדייט.

דו וועקסט באנערן אויפֿ ווי פִיגֿל אונטער זויד,
עם וואַרימט זיך צו דיר אָ פרײַדיקער געווין,
געבענטשט זיינען די טאג ווען דו ביסט בי מײַן זויט.

דו זוניקסט אומרו אין דער שאָ פֿון רויטער צײַט,
מײַן שׂוועגן הערט זיך צו און קען דיך ניט פֿאַרשטײַן
און ס'শמייכלט שטיל אין מיר אָ שרעקלאכער באדייט.

וואָס לאֶזטו אָ צעבלײַטן מײַך אין שטערנ-זוויט ?
וואָס פרײַט זיך ס'הארץ, וואָס אַיך מוז בּוּ דֵין ברומט
פֿאַרגניין ?
געבענטשט זיינען די טאג ווען דו ביסט בי מײַן זויט.

אין כָּלָעָם ווֹיְזָטוּ מִיר פֿון ווֹאָרָט די אַיִּטְלָקִיט,
אוֹז נָאָר דָּוָרָךְ גָּוָטָע מְנֻטִּים קָעָן מָעָן צַוְּ דֵּין גַּיִּין
און ס'শמייכלט שטיל אין מיר אָ שרעקלאכער באדייט.

דו פּוּרָעָמֶסֶט אַיבָּעָר וּוּלָט אָן מְעַנְשָׁ אָן פֿעַלְדָּ אָן בִּיטְמָ
און ס'רעדן מִיט מִיר ווֹאָלְקָנָס, טִיךְ אָן בְּרָעָג אָן שְׁטִיְין
געבענטשט זיינען די טאג ווען דו ביסט בי מײַן זויט
און ס'শמייכלט שטיל אין מיר אָ שרעקלאכער באדייט.

.4

דו וועקסט אויפֿ אלע וועגן און דיין קומען שטראלט
אונ כ'מי זיך ביי דיין קני פון פינסטערניש און לייכט
אונ שטענדיק הער איך ווי דער לעצטער הארן שאלאט.

איך ווארט אויפֿ דיר בײם סאָפֿ פון ברענענדיקן וואָלד,
איך ווארט נאָר אַנטוקון דיין געגענדיק געויצט —
דו וועקסט אויפֿ אלע וועגן און דיין קומען שטראלט.

איך שווער, ס'אייז בלויו מײַן פָּאנַים אָומְעַטִּיך אָן קָאַלְט,
נאָר פרידיך אייז מײַן זעל, ווֹאָס פִּינְיִקְט זיך אָן אַיכְט
אונ שטענדיק הער איך ווי דער לעצטער הארן שאלאט.

נאָך פִּינְסְטְּעַרְדְּר פָּון קְנַעַכְת אֵין דָעַר ווֹאָס שָׁאַלְט אָן ווֹאָלְט,
איך שְׁקַלְאָפֿ אָן פְּרִי זיך מִיט דָעַר אִיטְּלְקִוִּיט פָּון פְּלִיכְט —
דו וועקסט אויפֿ אלע וועגן און דיין קומען שטראלט.

אונ ווי איך זאל נִיט זַיִן ווֹעַן לעצטער שלְיִיעַר פָּאַלְט
וועט גוט זַיִן פָּאַר דָּעַם הוּאָכְן עַמְּעַמְּן גַּרְיִיכְט
אונ שטענדיק הער איך ווי דער לעצטער הארן שאלאט.

איך שטיל די סָאָם בָּגְנָעָן ווֹאָס מִין הָאָרֶץ בָּאַהֲלָלְט
אונ מִינְעָר אלע מִינְעָר סְוִידָעָם שִׁיכְטָט נָאָך שְׁכְּט,
דו וועקסט אויפֿ אלע וועגן און דיין קומען שטראלט
אונ שטענדיק הער איך ווי דער לעצטער הארן שאלאט.

.5

באים שטאל ליג איך ווי א פארוואונדעת גאוזל,
נטט וויאט פון מיר א בלוייר בלענדנדיקער שפין
און ס'שווייגט באפלעקט מיט בלוט די דראעלענדיקע שוועל.

איך וואלט מיין קאָפּ געקְילט אין דיין געהוימער וועל,
מיד טראָגן ניט ווי פריער מײַנע שטארקע פִּים,
באים שטאל ליג איך ווי א פארוואונדעת גאוזל.

איך וואלט מיין פערד גענומען און געקומען שנעל,
שטייט ער א דולער אין מײַן שטאל און שמיכלט זום,
און ס'שווייגט באפלעקט מיט בלוט די דראעלענדיקע שוועל.

שווין שאען ווי ס'באָויזט זיך אלֶין ניט דיין געמעל,
קָוָם אָן, דעם סָאָד אָן טרייסט, ווי זוֹן פָּאָר אָנוֹן צענִים,
באים שטאל ליג איך ווי א פארוואונדעת גאוזל.

מיין האָרֶץ איז צויבער-נאָכָט — די וועלט איז גראָים און הָעֵל,
עם רות אָן מיר אָ פרײַדִיקָר פון וואָנדָן רֵיָז
און ס'שווייגט באפלעקט מיט בלוט די דראעלנדיקע שוועל

עם מעג זיין אלֶין באָדָעָקט מיט לעגענדאָרער פֿעַל
פון וואָנדָער אָנוֹן דערהייל אָן מיט אַנטְפָּלְעָקָנָג פְּלִים.
באים שטאל ליג איך ווי א פארוואונדעת גאוזל.
און ס'שווייגט באפלעקט מיט בלוט די דראעלענדיקע שוועל.

.6

איך קומ א פיערדייקער מיט דעם מארגנ-דרויט
אריבער אלץ וואס ליגט איצט באָרעוו און מיין לאָנד,
איך שועבעב דורך די צעשטערטעה גראָניצן פון טויט.

דו שעמַט זיך, וואס עם איז מיט מיר דיין קלײַד באָטוויט,
וואס איך באָלִיכַט דיין ניגעעפֿנטן **פֿאָלְשַׁטֶּם פֿאָלְשַׁטֶּם**,
איך קומ א פיערדייקער מיט דעם מארגנ-דרויט.

ביז בלינדייט ביזטו שטראַלְיך הינטער יעדען שוויט,
ווער קען מיין דורך נאָך דייר פֿאָרְבּוּעַן מיט אַזאנט?
איך שועבעב דורך די צעשטערטעה גראָניצן פון טויט.

איך טראָג די ברוּנְדִּיקָעַ פרײַד פון וואָנוֹזְ-נוֹזְ
און פון די אוֹיגַן דעם מיט בלוט באָפֿלְעַטְן באָנד,
איך קומ א פיערדייקער מיט דעם מארגנ-דרויט.

די וויַעֲשֵׂע כוֹאַלְיָעַס פון דעם גָּלְדִּיק-נוֹיָעַס ברוּיט
דעַרְצַיְלָן מיר די נָאָרְשִׁקְיָהַט פון סְוִינְגָּעַטְהָאָנטָם,
איך שועבעב דורך די צעשטערטעה גראָניצן פון טויט.

וואַי שאָרָף עם זיינען דיינע פֿוּס-טרוּיט דורך מיין הוּאַט,
וואַי זעלְקַ-שָׁאָרָף צו אַיְנוֹאַמְעַן מיט דייר בִּינְאָנד,
איך קומ א פיערדייקער מיט דעם מארגנ-דרויט
און שועבעב דורך די צעשטערטעה גראָניצן פון טויט.

๕

פָּנוּ יְעַדֵּן אֹמְגָלִיק לְוִיכְתָּן אָרוֹפָּגִיּוּנְדָּעֶר סְכָאָר
אָנוּ נָאָר אַינְן אֹמְגָלִיק וְעַ אַיךְ קָלָאָר דִּין וּוְאָרָן זַיִן
אָנוּ סְפָּרִיּוּנָן מִיךְ דִּי מַאֲטָע פִּיעָרָן פָּנוּ צָאָר.

אָנוּ כּוֹשְׁעָד זַיְלָבָרְסָטוּ זַיִךְ שְׁרָעִיקִיק-זַוְּאָנְדָּעָרְבָּאָר,
וְוַיְיַד לְעֻוּאָנָע-שִׁיָּין אַינְן טַיְיכָן שְׁוּעָרְעָרְ צַיִן —
פָּנוּ יְעַדֵּן אֹמְגָלִיק לְוִיכְתָּן אָרוֹפָּגִיּוּנְדָּעֶר סְכָאָר.

מִיטָּ דִּין גַּעֲכָרָת גִּיטָּ אֹוִים מִיַּן לִינְגָנְעָרְיִישָׁעָר הַאָרָה,
אָנוּ סְהָעָלָט דִּין רִיוּן-שִׁיְנָעָר בּוֹיךְ מִיטָּ יַאֲמָעָן גְּרִין
אָנוּ סְפָּרִיּוּנָן מִיךְ דִּי מַאֲטָע פִּיעָרָן פָּנוּ צָאָר.

וְוַיְ שְׁטִיל עַם וּוְאַקְסָטָ דִּין פְּרִיְיד אַיְן אַיְינָזָאָמָסָטָן וּוְיַרְוּאָר,
וּאָסָם וּוְעַכְתָּ מִיטָּ טַוְוָן, וְוַיְ אַרְיוֹנָה אַפְּפָאָטָע שְׁפִין —
פָּנוּ יְעַדֵּן אֹמְגָלִיק לְוִיכְתָּן אָרוֹפָּגִיּוּנְדָּעֶר סְכָאָר.

סְׁוּעָט נָוָט זַיִן אַיְן דָּעָר וּוְעָלָט דָּעָק אַפְּפָאָל אָנוּ דָּעָם נָאָר
וּוְעָן דָּוָזָוָעָט פְּרוֹכְפָּעָרָן מִיטָּ מִיר דָּעָם נִיעָם מִיַּן —
אָנוּ סְפָּרִיּוּנָן מִיךְ דִּי מַאֲטָע פִּיעָרָן פָּנוּ צָאָר.

עַם טְרָאָגָט מִיטָּ זַיִךְ אָנוּ אַיְמָלְיְוָונָג דָּעָר שְׁוּעָרְסָטָעָר גְּזָאָה,
וְוַיְכְּטָרָאָג דִּין זִיסְטָן שְׁאָרָף אַיְן צִינְעָר אָנוּ אַיְן קִין
פָּנוּ יְעַדֵּן אֹמְגָלִיק לְוִיכְתָּן אָרוֹפָּגִיּוּנְדָּעֶר סְכָאָר
אַיְן סְפָּרִיּוּנָן מִיךְ דִּי מַאֲטָע פִּיעָרָן פָּנוּ צָאָר.

